

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 c.r. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oră
12 bani, a treia-oră 10 bani.

Nașterea lui Christos.

Nu vă temeți, că iată, vestesc vouă
bucurie mare, care va fi a tot poporul.
Că s'au născut vouă astăzi Mântui-
torul, carele este Christos Domnul.

Ev. Luca c. 2.

Priveghiați, rămâneți în credință,
fiți bărbați și fiți tari.

Ap. Pavel către Cor. I. 16. 13.

În aceste zile clopotele bisericilor creștinești vestesc de nou, preamărind pe Cel-ce s'a intrupat pentru mântuirea noastră. — Cu adevărat taină străină vedem și preamărită. Ceriu fiind peștera. Scaun de Cheruvimi Fecioara, ieslea sălășluire, întru carea s'a culcat cel neincăput, Christos Dumnezeu, pe carele laudându-l îl mărim.

Și asemenea păstorilor de pe câmpia Vitfleimului, inimile noastre se cutremură în fața acestei minuni necupriuse și temere ne-ar cuprinde sufletele noastre, dacă n'am avea mângăierea cuprinsă în vorbele rostite de ingeri către păstor, că ni s'au născut nouă astăzi Mântuitorul, carele este Christos Domnul.

Da, sfântul praznic al Nașterii Domnului este zi de bucurie mare sufletelor noastre. Căci învățătura lui, pecetluită cu moartea pe cruce și biruința morții prin înviere, a scos sufletele noastre din ghiarale întunerecului și ale stăpânirii necuratului.

E zi de bucurie mare, căci acum neamul omenesc are lumina cea veșnic strălucitoare înaintea ochilor săi, care-l îndreptează pe calea iubirii de Dumnezeu și a deapropelului cu tăria credinței și a nădejdei în Dumnezeu.

Sfântul praznic al Nașterii Domnului, care ne pregătește aceasta bucurie mare, să ne fie însă un nou indemn pentru anul care vine de-a ne arată vrednici de darul cel preainalt.

Veselindu-ne sufletul și trupul, să nu uităm, că vrednici ne vom face de acest dar numai îmbărbătându-ne de nou pentru a trăi după poruncile lui Dumnezeu și ale sfintei noastre biserici. Vom lucra mereu, pentru că din sufletul nostru să dispară tot mai mult sămânța necurată a urci, a pizmei, a neibirii și a pornirii spre fărâdelegile, cari ne omoară trupul, dar mai ales sufletul, pregătindu-l pentru robia iadului, de care ne împărtășam înainte de coborîrea Mântuitorului pe pământ. Vom sămăna cu răvnă și gând bun în sufletul copiilor noștri învățătura curată a Domnului nostru Isus Christos, așa cum ni-o dă Maica noastră Biserică, primind-o înși-ne cu toată evlavie și ferindu-ne de ceice vestesc minciuna. Numai purcezând în felul acesta, ne vom face și pe viitor vrednici de-a prăznuirii cu bucurie rodul tainei necupriuse.

În zilele acestea de bucurie să nu uităm însă nici de îndemnul Sfântului Apostol Pavel, care ne strigă zicând: *Priveghiați, rămâneți în credință, fiți bărbați și fiți tari!*

Priveghiați! Oricât de scurt ar fi îndemnul acesta, cuprinde mult pentru un popor ca al nostru, care de veacuri întregi e silit să stea mereu gata de luptă. Căci nu e vorba numai de primejdia trupească, care ne pânđește în viață prin boalele și năpăstiele, cari pot da peste noi. Nu e vorba numai de primejdia, care isvorește din slăbiciunea omenească îndemnătoare spre abatere dela căile Domnului.

Omul face parte din o societate. Suntem membrii unei familii, și unei comuni bisericești, ai unei comuni politice și înainte de toate membri ai națiunii române.

Să priveghiem deci, ca să nu slăbim în împlinirea datoriilor noastre față de familie, părinții grijind, ca să le fie casa îndestulată și copii crescuți în frica Domnului și ajutați să se lumineze cât mai mult cu lumina învățăturii. Să priveghiem, ca biserica noastră să fie totdeauna lăcașul curat al Domnului, cercetându-o și jertfind pentru ea și dând cinstea cuvenită slujitorilor ei.

Să priveghiem, ca în lăcașul sorei și ficei bisericii, în școala noastră națională și confesională să nu se vâre duhul necurat al străinului, iar pe cei orbiti de slăbiciunea nepăsării sau molipsiți de păcatul înstrăinării de neam să-i aducem, prin orice mijloace, iarăși pe calea națională.

Să priveghiem, ca în comuna noastră politică să nu ajungă la putere ceice se gândesc numai la binele lor personal, pe care vor să-l înainteze jertfind interesele comunei. Iar înainte de toate să priveghiem, ca pretutindeni, în familie, în biserică, în școală, în comuna politică și pretutindeni unde suntem chemați să ne spunem cuvântul ca cetățeni susținători ai statului nostru, să stăpânească duhul național, singurul întemeiat în sfânta evanghelie, care s'a propovăduit în toate limbile popoarelor.

Orice slăbiciune, orice lăsare, ca să se înstăpânească duh străin acolo suntem noi, e nu numai un păcat împotriva firii noastre naționale, așa cum ni-a dat-o Dumnezeu, ci și împotriva Sfintei Scripturi, care cere propovăduirea adevărului și a luminei în limba națională a fiecărui popor.

Pentru aceasta se cere însă să fim bărbați, să fim tari ca stânca, după cum spune Apostolul. Nici o îngăduire, când e vorba de legea și de limba noastră, căci cea mai mică îngăduire e ca o spărtură în zidul cetății de apărare, pe unde poate să intre dușmanul.

Aceasta tărie vom avea-o totdeauna, când credința noastră în Dumnezeu și în puterea de viață a națiunii române va fi tot tare ca stânca. Atunci valorile dușmane se vor frânge și națiunea română își va ocupa locul de frunte, pe care până acum i-l-au răpit cei fărâdelege.

Nașterea lui Christos să fie și anul acesta un punct nou, de unde să pornească renașterea noastră întru toate cele bune. De va fi așa, putem adresa cu bucurie cetitorilor noștri vechea urare românească:

Nașterea lui Christos
Să vă fie de folos
De acum până 'n vecie
Mila Domnului să fie.

Un prietin bun.

Nu e om, care să nu aibă trebuință de-a se alipi sufletește de cineva. Copilul se simte străin, dacă nu e aproape de mamă-sa mai ales, bărbatul își alege o soție, la lucru caută tovarăși, ca să-l facă mai bine și cu plăcere mai multă, la vreme de primejdie curajul îi crește, dacă se mai știe cu cineva. Trebuința de întovărășire a întemeiat satele și orașele, precum și țările. Nu putem trăi unul fără altul și fiecărui ne trebuie un prietin.

Fie prietinel cât de bun, el așteaptă, după cum și e drept, să-i fie și tu de ajutor pentru ajutorul ce ți-l dă el. Prietinel e om, supus supărărilor, mâniei, șoptelor dușmanului și de multe ori te părăsește, când ai mai mare trebuință de el, așa că tot numai în puterea ta proprie îți poți pune nădejdea deplină. Iar pentru că puterea ta, atât trupească, dar mai ales a minții, să fie destul de mare, ca să poți face față tuturor năcazurilor, cari ar năvăli asupra-ți, ai trebuință de multă lumină, de multă învățătură.

De unde să luăm lumina, învățătura multă, care ne trebuie? Sunt multe izvoarele ei și de toate trebuie să ne folosim. Avem înainte de toate însăși *experiența* (pățania) noastră, din care învățăm mult și bine. Dar cât de scump plătim aceasta învățătură? Căci asemenea copilului mic, care nu cunoaște primejdia jăratecului, până nu s'a ars odată sau și de mai multe ori, pățim și noi cei mari: de multe ori trebuie să ne ardem, până pricepem bine, că cutare lucru e primejdios pentru noi, — de multeori trebuie să ne lovim cu capul de pragul de sus, ca să vedem pe cel de jos și să nu ne mai împedecăm de el.

Un alt izvor de învățătură e și *lumea oamenilor*, în mijlocul cărora trăim. Vedem, ce pățește altul, auzim o învățătură, izvorul acesta, — dar din lume învățăm

și izvorul acesta, — dar din lume învățăm și bune și rele, și mai ales de acestea din urmă, căci pilda rea e mai deasă decât cea bună. Așa că nici izvorul acesta nu e îndestulitor.

Mai avem un izvor de învățătură și în natură, unde toate sunt întocmite cu puterea lui Dumnezeu în mod așa de înțeleptesc, încât o întocmire cât de cât asemănătoare n'au fost în stare oamenii să croască până acum. Dar la izvorul acesta e greu de pătruns, cu toate că întâmplările firii se desfășoară meru înaintea ochilor nostri.

Pentru a ne putea folosi bine de izvoarele de mai sus e însă de lipsă, ca încă din copilărie să ne adăpăm la alt izvor, care e școala. În ziua de astăzi omul netrecut prin școală nu mai e socotit om deplin. De aceea părinții, cari nu-și dau copiii la școală, săvârșesc un mare păcat înaintea lui Dumnezeu, care i-a dăruit cu copii, pentru ca să facă din ei ființe luminate.

Mare greșală face însă celce crede, că stând patru, cinci sau șase ani la școală, a isprăvit cu învățătura. În școală se pune numai temelie pentru învățătura, de care are trebuință omul în viață. Vai de celce crede, că e destul de luminat cu celece a cetit în cartea de cetire și în celelalte câteva cărțile din școala primară. Lumea pășește în ziua de astăzi cu pași așa de uriași (de mari) spre lumină tot mai mare, încât cel rămas numai cu rămășițele cunoștințelor câștigate în școală, — căci partea cea mare a lor se uită, — e socotit un nenorocit cu mintea pe jumătate întunecată, iar cel fără de școală întunecat cu totul.

Dar mintea omenească a mai iscodit un nou izvor de lumină, care se poate pune la îndemâna tuturor, fie bogat, fie sărac, fie tinăr, fie bătrân, fie bărbat, fie femeie, fie că stă lângă oi, fie că ține de coarnele plugului sau muncește în ateliere sau fabrici.

Acest izvor minunat e cartea și gazeta.

Orice carte bună, orice gazetă bună e un înțelept, care revărsă din înțelepciunea lui și în sufletul nostru fără să ne ceară plată, fără să ne mustre, fără să ne batjocorească. Cartea și gazeta bună se așază liniștit înaintea noastră și ne îndeamnă cu slovele ei să gustăm din izvorul luminii ei.

Întâmplările din ziua de astăzi se rostogolesc unele după altele și peste altele, ca valurile furioase ale unui râu umflat de ploii și de zăpada topită dela munte. Descoperirile și iscodirile oamenilor cu privire la meserii, la plugărie, la comerț se înmulțesc meru. Plănuri întunecoase se urzesc meru pentru nimicirea noastră. Dacă nu vom ști totdeauna, ce se face, ce se urzește, vom rămâne în urma tuturor celor înarmați cu arma luminii câștigată din carte și gazetă.

Iată pentru ce recomandăm cu totdănsul poporului nostru, ca fiecare să nu pregete a-și aduce în fiecare săptămână, dacă nu poate și altă carte, dar cel puțin o foaie, în care să găsească lumina trebuincioasă pentru luminarea minții lui și întărirea lui în lupta vieții.

Se împlinesc acum douăzeci de ani, când fruntașii neamului nostru s'au gândit, că a sosit timpul să dea și Românilor

cărțurari dela sate, — unde cei mai mulți nu au vreme să stea și peste săptămână meru cu gazetele zilnice și cu cărți în mână, — o foaie săptămânală. Și au întemeiat „Foaia Poporului“, care de douăzeci de ani luminează și înveselește totodată pe cel cu carte mai multă ca și pe cel cu carte mai puțină. Inmulțindu-se numărul știutorilor pricepuți de carte la sate tot mai mult, și Foaia Poporului a fost îmbrățișată tot mai mult de Români nostri de pretutindeni.

Ceice ne-am luat sarcina de-a lucra la aceasta foaie, încă ne-am dat tot mai mult seamă de datorințele mari și grele, ce le avem față de cetitorii nostri tot mai număroși și cu dorința de-a învăța tot mai mult.

În privința hainei, în care se înfățișează foaia, am căutat să alegem literele potrivite, pentru ca ea să poată cuprinde material mult și bun. Tiparul l-am făcut cât se poate de clar, ca să nu obosească ochii. Grija principală ne-a fost însă îndreptată asupra cuprinsului.

Am vrut, și credem, că am și isbutit, să facem din Foaia Poporului o școală mare și frumoasă, în care potrivit priceperii cetitorilor nostri, aceștia să găsească tot ce trebuie Românului dela sate pentru luminarea minții lui pe toate țărâmurile (câile) vieții.

În ce privește viața politică, nu ne-am mulțumit numai cu știri despre atacurile îndreptate împotriva noastră, nici cu știri scurte despre lupta de împotrivire, ci am căutat să arătăm și rostul luptelor noastre, drepturile, de cari trebuie să le avem. Am explicat, cece n'a făcut nimeni până acum așa de pe larg, programul partidului nostru național, pentru ca fiecare Român să-și cunoască datorințele lui naționale și să știe pentru ce luptă. Am îndemnat totdeauna națiunea la jertfă pentru biserică și școală, la cinstirea fruntașilor nostri, cari se află în rândurile cele dintâi ale luptei. Am înfierat după cuviință pe ceice din motive josnice s'au dat de partea dușmanului și au căutat să înșele și pe alții din poporul nostru.

Toate acestea le-am făcut cu dorința, ca și poporul nostru dela sate să fie pe deplin luminat și să urmeze pe fruntașii nostri nu ca o turmă necuvântătoare, ci ca oameni, cari își știu da seama despre ceace se întâmplă în țară.

Dar oamenii nostri nu semai mulțumesc acum numai cu cunoștințele celorce se întâmplă în patrie. Și au dreptate, căci tocmai întâmplările străine din lunile din urmă ni-au dovedit, cât de mare e acum legătura între state, și cum mișcări din state străine înrăurează foarte mult asupra stărilor politice și economice dela noi. De aceea am și grijit, ca cetitorii nostri să fie informați în mod potrivit, nu numai prin știri mărunte, despre cele întâmplare afară de țara noastră.

Am grijit, ca nici partea privitoare la tot ce e în legătură cu economia, fie agricultură, fie creșterea vitelor, fie pomărit să nu lipsească din foaia noastră, precum nici știri și îndrumări cu privire la meserii și finanțe.

Articolele noastre despre alte popoare și țări, apoi despre iscodiri nouă în lumea largă au făcut o deosebită plăcere tuturor cetitorilor pricepuți.

N'am uitat nici de partea de petrecere, având totdeauna cele mai bogate știri, poezii populare, povestiri și parte glumeață. În deosebire ne mândrim, că dl Radu Rosetti, unul din cei mai buni cunoscători ai istoriei țărânilor români de pretutindeni, a avut bunătatea să ne dea spre tipărire în „Foaia Poporului“ romanul Domniei-Sale Cu paloșul, cea mai frumoasă istorisire din câte avem în limba română cu privire la trecutul nostru. Dar și cele alese pentru partea de petrecere a foii au fost astfel întocmite, ca să slujească de învățătură. Căci frica Domnului și iubirea ferbinte a națiunii române și a patriei noastre ne-a călăuzit și ne călăuzește în toate.

Suntem deci convinși, că cerând din nou sprijinul cetitorilor nostri prin abonarea Foii Poporului ne îndeplinim o datorie națională. Nimeni nu se poate plânge, oricât de grele ar fi vremurile, că nu ar putea jertfi neînsemnata sumă de două coroane și 20 bani pe șase luni, când aceasta nu e nici a zecea, pentru mulți nici a suta parte, din ceace jertfesc pentru lucruri netrebuincioase, pentru lux sau chiar beutură.

Cei mai mulți, cari lucrăm la aceasta foaie suntem preoți și învățători. Apelăm și la colegii nostri să ne sprijinească nu numai abonându-o înșiși, ci și lucrând printre popor, ca să fie abonată de cât mai mulți.

În felul acesta ne împlinim fiecare partea ce ne-a căzut din datorința de-a duce pe ai nostri pe calea luminii, a iubirii de Dumnezeu și de nație.

Prigonirea împotriva preoților nostri din Sătmar continuă. Guvernul din Pesta și-a pierdut mințile. Văzând, că preoțimea noastră și poporul din Sătmar nu vrea odată cu capul să se lăpede de legea creștinească și să se înglodeze într'o episcopie întemeiată nu pentru a pregăti intrarea sufletelor în împărăția cerurilor, ci pentru a le strică, a dat ordin celor din fruntea comitatului să lucreze cum îi vor tăia capul pentru a înăbuși orice mișcare împotriva necuratului. Și au pornit cu cercetările și înspăimântările pe la fruntașii de acolo. Zadarnic îi supun la cazne, că Români nu se vor lăsa. Și nici să nu se lase, căci la Roma așteaptă să vadă o împotrivire cât mai străjnică din partea celor amenințați cu peirea, pentru ca să schimbe bula nenorocită. Așadar: Rămâneți întru credință, fiți bărbați, fiți tari, după cum zice și Apostolul!

Sporirea armatei române. Până acum s'au dat ministerului de războiu din România suma de peste 150 milioane de lei pentru întărirea armatei. Ministerul de războiu se ocupă acum cu înființarea a 80 de batalioane nouă, așa că după câteva luni armata gata de războiu a României să numere 265 de batalioane.

Proiectul (planul) de budget al ministerului de războiu se va ridica pentru anul 1913—1914 până la 90 de milioane lei.

C'o astfel de armată, puternică și ca număr și ca armament, dar și cu sufletul, România poate face față oricărui dușman și-și poate spune cuvântul hotărîtor oricâteori va fi vorba de interesele națiunii române întregi, nu numai a celei cuprinse între granițele de astăzi ale României.

Cabinetul Lukaci pe ducă? În numărul trecut am arătat noul monstru de proiect electoral născut de guvernul din Pesta. E cea mai mare palmă, care s'a dat popoarelor din Ungaria, pe cari tinde să le fiină și mai departe în robie politică. Cerând chiar și dela ceice știu cetli și scrie o dare directă de 20 coroane, vrea să impedece pe cei mai mulți țărani și muncitori dela vot, socotindu-i și acum drept niște vite bune numai să dea dările cele grele directe, dar mai ales indirecte (aruncurile cele multe), și soldații, cari să-și verse sângele pentruca paraziții nemesi și orășenești să poată trăi în îmbuibare. Urcând vârsta, care dă dreptul la vot, la 30 de ani, numărul alegătorilor devine cu mult mai mic, decât cum ar trebui să fie. Apoi cererea, ca muncitorul să lucreze în acelaș loc doi ani, dacă vrea să fie alegător, încă e o nedreptate strigătoare la cer, căci mulți sunt siliți din cauza meseriei lor să-și schimbe locuința mergând și stând în deosebite comune, unde găsesc de lucru.

La Viena știu însă, că în Ungaria întreagă e o febră ca într'un vulcan, așa că Lukaci și Tisa vor trebui să schimbe proiectul lor barbar, sau să plece! În Viena vreau, ca atât opoziția, cât și naționalitățile să fie împăcate printr'o lege electorală europeană, nu aziatică. De aceea ne putem aștepta în curând la schimbări în guvernul din Pesta.

Românii gr.-cat. nu se lasă. Nu numai frații din parohiile amenințate cu alipirea la episcopia maghiară se mișcă, ci și cei din alte parohii. Așa de pildă credincioșii români gr.-cat. din *Megies, Mădăraș, Sîstești, Arad* și multe alte parohii din afară de episcopia păgână au trimis telegrame de protestare la Roma, cerând scoaterea fraților de sub episcopul străin. Cei din Megies de pildă au telegrafiat:

Adânc mișcați de soarta fraților noștri smulși dela sânul maicei lor dulci, cerem cu fiască supunere ascultarea binevoitoare a apelului ce Vi s'a adresat P. Sf. Voastre pentru reincorporarea parohiilor răpitate nouă. (Urmează iscăliturile).

Astfel de telegrame trebuie să trimită toate parohiile gr.-cat. române din țara întreagă.

Amânarea legilor celor nouă de dare. Într'unul din numerele trecute am dat știrea, că aplicarea legilor celor nouă de dare s'a amânat cu un an, adică până la 1 Ianuarie 1914. Amânarea aceasta e o nouă biruință a nemesilor și a orășenilor bogați și o nouă nedreptate făcută nouă celor dela sate și orășenilor mai săraci, adică celorce *muncim*.

Legile cele nouă au fost prezentate de guvernul de dinainte de cel de-acum. Se înțelege, că nu dragostea cătră țărănime și muncitori l-a îndemnat să ceară votarea acestor legi, ci teama, că la alegerile cele nouă va cădea, dacă nu va câștiga cel puțin voturile celor dela sate. Dar el a căzut, din cauza altor păcate. A venit guvernul lui Lukaci, care voiă să câștige pe nemesi și pe orășenii cei bogați, căci, își zicea el, cei dela sate sunt numai niște oi fără judecată și și așa își vor da votul deputaților guvernamentali. De aceea a amânat aplicarea legilor până la 1 Ianuarie 1913, iar acum până la 1 Ianuarie 1914.

Să vedem acum, ce am pierdut. După legile cele vechi, se plătesc 25 până la 29

la sută după venitul curat catastral (dacă acesta e socotit 100 cor., statul își ia 25 până la 29 cor.), după cele nouă numai 20. Darea *personală* de clasa I și a II-a, care e în cărca țăranilor, apoi cea *suplementară* (adausul) sunt șterse în legile nouă. Darea de *câștig* și după *venit* au să plătească după legile cele nouă numai aceia, cari au un venit sau câștig de peste 800 cor., iar cei sub 800 coroane nu plătesc nimic, căci abia au cu ce trăi.

Care e învățătura din aceasta nedreptate nouă? Că orice țăran român și orice orășan, care își mai dă votul la alegerile pentru dietă și comitat pentru străini și slugile lor, e un ticălos, vrednic de tocat în cap. Căci el nu lucrează numai împotriva binelui lui propriu, dar strică și celor cuminți dintre noi. Numai când în dietă vom avea cât mai mulți deputați de-ai *poporului*, nu de-ai domnilor, vom avea și noi un traiu mai bun.

O adunare a Germanilor naționaliști din Ungaria de meazăzi. Partidul poporal german (al Șvabilor) din Ungaria de meazăzi a ținut o mare adunare în Vârșet. Dr. Rittinger a arătat credința Germanilor față de Impărat și patrie, dar a cerut totodată cu multă energie respectarea limbilor materne (germane) în *școală, biserică și la toate autoritățile*. Au mai vorbit și alții, între cari inginerul Geegn și economistul Schmidt, tot pentru drepturile sfinte ale limbii strămoșești mai ales în școale.

Legea electorală și Sașii. Sașii sunt foarte mulțumiți de legea electorală, după cum vrea să o croiască țovărășia rabinică *Lukaci-Tisa*, mai ales că, după părerea lor, domni și cei bogați trebuie să aibă drepturi mai mari decât țăranii, muncitorii și oamenii mai săraci.

Noi vedem însă zorile unor zile mai bune. Trezirea va fi amară.

Schimbările, cari se pregătesc în Croația. Felul hunic de-a administra Croația e pe sfârșite. „Monitorul Oficial” al Croației a publicat numirea dlui Dr. Unkelhauser ca locțiitor de ban. În curând se va face o schimbare temeinică în Croația, așa că lupta de zeci de ani a Croaților împotriva asupririlor diriguite dela Pesta și făptuite cu ajutorul renegaților vânduți vor avea sfârșit. Nici că se poate altfel, când un popor nu vrea să se supună odată cu capul celorce vor moartea lui națională.

Tot așa vom birui și noi, numai sus capul și luptă îndârjită!

O ligă pentru apărarea drepturilor popoarelor. Câțiva profesori dela Universitatea din Paris pregătesc înființarea unei ligi (reuniuni) pentru apărarea drepturilor popoarelor. În apelul, ce-l publică, constată, că cu toată civilizațiunea a înaintat așa de mult, totuși mai sunt popoară, cari sufer un jug rușinos fiind puse sub legi anume întocmite, ca să fie neîndreptățite și să li se răpească limba. Noua ligă vrea să lucreze pentru aceste popoară luminând opinia publică.

Ceice pornesc aceasta ligă sunt cei mai de frunte profesori dela universitatea din Paris. Se înțelege, că ei au în vedere înainte de toate ticăloșiile din *Ungaria și Rusia*, cu cele mai barbare guverne în privința asupririi popoarelor, apoi Prusia asupritoare de Poloni.

Noi suntem veseli, că aceasta ligă se înființează tocmai în Franța, unde guvernul dela noi încă a reușit să găsească mișei, cari să publice în gazete știri mincinoase despre neasuprirea noastră. Lumina se poate ascunde numai pentru puțin timp, apoi răsare de nou cu mai multă strălucire.

Din camerele române.

Răspunsul la mesagiu. — Vorbirea dlui Iorga despre Români din Austro-Ungaria. — Vorbirea dlui Ion Grădișteanu despre îndreptarea graniței dobrogene.

Am fost dat în numărul 50 al „Foi Poporului” mesagiul tronului (vorbirea regelui), cu care s'au deschis ședințele camerei (dietei) și senatului (cum e la noi casa magnaților) român. Precum în mesagiu a fost vorba mai ales de *întărirea armată a României*, pentruca să-și poată îndeplini chemarea ei națională, tot așa a fost și răspunsul camerelor.

Camera a răspuns:

Pătrunsă de lipsa unei vieți naționale cât mai largi și cât mai pline, însuflețită de avântul care ridică neamurile în cauzele lor mari, Adunarea deputaților se va grăbi să voteze nouile credite ce se vor cere pentru trebuințele armatei, cu mulțumirea pe care i-o dă încredințarea ei adâncă, că nici o jertfă nu poate fi socotită prea mare, atunci când în joc e sporirea puterii căreia se datorește ființa Statului nostru și de care atârnă desvoltarea lui în viitor.

Iar senatul zice:

Asigurarea, pe care Majestatea Voastră ne-o dă, că armata noastră se află în stare de a răspunde la încrederea ce țara pune în ea, contribuie la liniștirea oricărei îngrijiri ce s'ar putea naște din desfășurarea întâmplărilor.

Senatul va examina (cumpăni) și de astădată cu cea mai binevoitoare luare aminte creditele ce ar fi de lipsă pentru îmbunătățirea și întărirea apărării naționale.

Anul acesta n'a fost desbatere mai mare în jurul răspunsului la mesagiu, căci partidul liberal, care e acum în opoziție, a declarat, atât în cameră, cât și în senat, că nu vor să vorbească, ca să nu se creadă, că în fața situațiunii grele din afară de țară el ar vrea să îngreueze munca guvernului pentru binele României.

A vorbit însă dl *Iorga*, șeful partidului naționalist-democrat, ca să arete, că țara nu e pe deplin mulțumită cu ce face guvernul român, ca să scape de asuprirea pe Români din *Transilvania, Ungaria și Bucovina*. A vorbit apoi și despre Siliștra din Bulgaria, care a fost românească și dela Români au luat-o Turcii, prin urmare iară a noastră trebuie să fie.

În chestia națională a zis între altele, următoarele:

Biserica din Bucovina e rutenizată domnilor, cultura românilor se prăpădește în Bucovina, elementul (neamul) românesc e pierdut (aplaude).

În Transilvania mai e nevoie să vă spun cum e starea? D-stră știți că în Transilvania a fost adus un vlădică grec, care are menirea să desnaționalizeze pe Români.

Ce a făcut monarhia vecină pentru frații noștri? Nimic!

În parlamentul din Pesta deputații noștri sunt primiți în mod foarte dureros, iar parlamentul unguresc face legi care cad foarte greu asupra fraților noștri.

Di Iorga amintind despre discursul (vorbirea) unui deputat român în parlamentul din Pesta căruia i s'a cerut să vorbească despre d-sa, spune că va răspunde aci, că nu s'a făcut nimic de oficialitatea (cărnuirea) ungară pentru Români din Transilvania. Români nu sunt respectați, asociațiile lor, biserica, școala sunt desființate. Acuma e momentul domnilor de a putea face ceva pentru frații noștri.

Politica Austriei nu stă astăzi pe roze, diplomația ei, dacă va continua, așa cum s'a practicat (făcut până azi), Austria va dispărea (se va prăpădi). Gândiți-vă d-lor că Sârbii de două ori s'au răscolat împotriva Austriei, din parlamentul lor s'a vorbit răspicat împotriva Austriei.

La noi însă nu s'a făcut nimic. Dacă Austria ține să mai păstreze o parte din simpatia (dragostea) ei la noi, trebuie să-și schimbe atitudinea (finuta). Față de Austria noi trebuie să facem politică pentru toți Români (aplaude prelungite).

Nu facem dlor irendentism, căci irendentismul (adece dacă România ar vrea să cuprindă Ardealul sau Bucovina) nu se anunță, ci se face.

Eu nu știu dacă România are legături scrise cu Austria; dar chiar dacă ar fi aceste legături, ele nu pot, nu trebuie să jignească sentimentele noastre naționale.

Nu înțelegem să se facă o politică de basculă. Dar din moment ce se spune că e o tradiție politică noi avem dreptul să cerem o interpretare națională a acelei tradiții.

Di Iorga citește un articol din Gazeta Transilvaniei, care spune că România nu trebuie să fie legată la ochi de Viena. Români din Ardeal ne cer să intervenim (să ne întrepunem) și să ne îndeplinim rolul potrivit intereselor generale ale Românilor. Putem noi oare să n'răspundem acestor cerinți?

Di Ion Crăciunescu arată, că România a contribuit mai mult la libertatea Bulgariei, căci cea dintâi armată bulgărească s'a întrecut pe pământ românesc, Bulgarii au găsit pe pământul românesc ospitalitate largă și și-au putut desvolta dărințele lor naționale în cea mai deplină libertate. Prin urmare Bulgaria, dacă mai are cât de puțin simț de recunoștință, trebuie să dea României ce e al României.

Arată apoi grozăviile săvârșite de Greci împotriva Românilor din Turcia și spune, că statul român are datoria să se îngrijească de toți Români din Albania și Macedonia, pe care nu-i putem lăsa sub cuțitul altora. Puterile mari trebuie să fie recunoscătoare României, că n'a mobilizat la începutul războiului. Mobilizarea României ar fi însemnat războiul european. Acesta l-a împedecat atunci, deci Puterile mari trebuie să lucreze, ca cererile României să fie îndeplinite atât cu privire la îndreptarea graniței dobrogene, cât și cu privire la Români din Macedonia și Albania.

Opoziția maghiară și noul proiect de lege electorală.

Fruntașii din partidul lui Coșut și Iust, precum și alți deputați din opoziție au fost întrebați, ce cred despre proiectul (planul) de lege electorală, pe care l-am publicat și noi în numărul trecut.

Iust a zis: de va deveni proiectul acesta lege, va fi și mai mare nedreptatea pentru popor, căci votul nu e nici universal, nici secret. De aceea vom lupta contra acestui proiect. Tot așa a zis și contele Caroli Mihai. Poloni, fostul ministru de justiție, spune, că un astfel de atentat nu s'a mai săvârșit încă împotriva unui popor.

Vajoni Vilmos spune, că proiectul acesta crează (aduce) o stare cu mult mai grea decum a fost mai înainte.

Toți cei întrebați spun, că vor lupta cu toată puterea, ca proiectul să nu devină (să nu se facă) lege. Noi însă nu putem crede, căci și cei din opoziție sunt tot așa de șovinști, ca și cei dela guvern. Proiectul cel nou împedecă pe viitor o mulțime de Români dela dreptul de alegere, căci cele câteva sute de mii de alegători mai mulți nu vor fi dela sate, ci dela orașe, și anume mai ales dela cele ungurești sau maghiarizate. De fapt, dintre toți locuitorii, cari ar trebui să aibă drept de vot, numai 40 dintr'o sută îl vor avea, iar 60 dintr'o sută nu. Iar cei patruzeci la sută încă sunt parte mare funcționari sau primesc altminteri plată dela stat, așa că vor trebui să cânte totdeauna după cum le joacă guvernul, care face alegerile. Iar muncitorii dela orașe încă sunt opriți dela vot, cerându-li-se să petreacă cel puțin doi ani neîntrerupt în aceeaș comună. Prin urmare tocmai mulțimea cea mare a țărănilor, indeosebi a celor români, e jefuită de dreptul electoral, iar ceice îl au, la sate sau orașe, sunt astfel aleși, ca să nu poată vota după gândul lor curat. — Iată mișelia cea mare a proiectului lui Lukaci!

Știri politice din străinătate.

Au trecut mai bine de două săptămâni, decând delegații (imputerniciții) statelor balcanice și reuniunea ambasadurilor (ministrilor) celor șase Puteri mari în conferințe în Londra, fără să fi ajuns până acum la rezultatul dorit. Numai două puncte au fost încălta lămurite: autonomia (neatârnamarea țării) Albaniei și cererea de iertare a Serbiei pentru purtarea necuviincioasă a armatei sârbești față de conzul nostru Prohasca din Prizrend.

Ce privește autonomia Albaniei, aceasta e hotărâtă definitiv (în toată forma). Nu e însă lămurit, până unde să se întinda granițele ei spre răsărit (Serbia și Macedonia), apoi spre meazănoapte (Muntelegru) și spre meazăzi (Grecia). Albanzii cer, ca toate ținuturile locuite de ei să se fiină de viitoarea Albanie autonomă, pe când Sârbii și Muntelegrinii vreau să rupă bucăți mari din ele pentru regatele lor. Ministrul României la Londra, dl Mișu cere, ca și ținuturile locuite de Români să fie alăturate Albaniei autonome, cecece a supărat mult pe Sârbii lacomi de stăpânirea altor popoară, cu toatecă la începerea războiului aliații au declarat, că ei vor să-și libereze numai pe frații lor.

Conflictul (cearta) dintre Austro-Ungaria și Serbia încă s'a încheiat mai curând decum se așteptă. La reuniunea ambasadurilor din Londra, reprezentantul Rusiei n'a zis nimic împotriva autonomiei Albaniei, așa că Serbia și-a văzut sdorbită speranța de-a stăpâni ceva din pământul Albaniei la Marea-Adriatică, și încă cu ajutorul Rusiei, despre care credeă, că de dragul ei va începe războiul împotriva noastră.

Adevărat, că în Rusia continuă mobilizările și acum de curând au fost chemați rezerviștii din corpul al zecelea de armată (din apropierea monarhiei noastre și a României); afară de aceea gazetele rusești au fost oprite să scrie ceva despre mișcările trupelor (ca și la noi).

Dar toate acestea nu trebuie să ne neliniștească prea mult, căci vedem cu toții, că Puterile cele mari fac și ele politica cea mare cam ca Țigani: fac gălăgie, se amenință, strâng armată, așa că omul crede, că o să se ia numai decât de pâr

Gălăgia aceasta e bună însă, căci cei din fruntea statelor chibzuesc mai bine asupra grozăviei războiului și se împacă la urmă.

Săptămâna trecută a fost ministrul rus de războiu în Berlin (Germania), unde a declarat, că Rusia dorește pacea. Tot așa au spus și deputații ruși, cari au vorbit în Dumă (dieta rusească).

Ce privește conflictul cu Prohasca, Serbia a declarat, că e gata să ceară ertare pentru batjocura făcută lui și steagului monarhiei noastre (cel negru-galbin).

Intr'aceea delegații statelor aliate (Bulgaria, Serbia, Muntelegru și Grecia) și-au prezentat condițiunile de pace, cerând simplu întreaga Turcie europeană, afară de Constantinopol și Albania de câtră mare. Delegații turci au respins însă propunerile declarând, că Turcia se învoește la pace numai pe lângă următoarele condițiuni: 1) vilaietul Adrianopol cu orașul Adrianopol va rămâne Turciei. 2) Macedonia va fi prefăcută într'un principat cu capitala Salonic. În fruntea Macedoniei va sta un prinț ales de statele aliate, care să fie de religia protestantă (așa dară vr'un prinț din Danemarca, Svedia sau Norvegia). 3) Albania va fi autonomă sub suveranitatea Sultanului și în frunte cu un prinț din familia imperială turcească. 4) Toate izulele din Marea Egeică vor rămâne Turciei. 5) În privința Cretei vor hotări Puterile-mari.

Delegații statelor aliate au respins aceste condițiuni, așa că războiul ar trebui să înceapă de nou.

Turcia se simte iarăși întărită, pentru că în timpul din urmă a mobilizat mai multe sute de mii de soldați, cari au tot ce le trebuie, afară de aceea ea știe, că mai ales între Bulgaria și Grecia, dar și între Bulgaria și Serbia sunt mari neînțelegeri, căci nu se pot învoi la împărșirea prăzii. Se spune chiar, că Bulgarii ar fi început pe ascuns negocieri cu Turcii. Un general bulgar a fost la Constantinopol, unde a vorbit cu marele vizir. Izulele din Marea Egeică știe, că nici Puterile nu vreau să le lase toate Greciei, acest stat ticălos, care și-a dovedit slăbiciunea și în războiul acesta.

Câte-o ciocnire se mai întâmplă și acum pe câmpul de luptă. La Ceatalgea niște comitații (bandiți) bulgari au aruncat cu bombe asupra unor posturi turcești. Eră p'aci să se întâmple o încăerare sângeroasă, care abia a fost împedecată de ofițeri. Lângă Scutari Sârbii, cari au alergat în ajutorul Muntelegrinilor, au fost bătuți de Turci și Albanezi, așa că aceștia au putut să ducă celor din oraș merinde. Grecii încă se vede, că sunt bătuți meru de trupe turcești risipite prin Epir, căci nici până acum n'au putut cuceri lanina, cu toate că au trimis acolo de nou trupe numeroase.

O altă incurcătură mai e pricinuită și de cererea îndreptățită a României, ca Bulgaria să-i lase Silistria, fostă românească. România e hotărâtă să pornească cu armata pentru ocuparea acestui oraș, care îi trebuie neapărat pentru paza graniței dobrogene față de neastâmpărul Bulgarilor, cari și-au uitat așa de curând de binefacerile revărsate de România asupra lor.

Din cauza Crăciunului catolic a fost o pauză (incetare) de câteva zile în pertractările din Londra, așa că numai după anul nou catolic se va hotări situația (că ce se va alege). Să sperăm, că toate incurcăturile se vor lămurii și sfârșitul lor va fi pacea. Puterile-mari își dau toată silința, ca să induplece și pe Turci și pe aliați să fie îngăduitori unii față de alții.

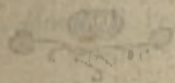
Nașterea lui Christos.

Sculați creștini!

Sculați creștini, în noaptea sfântă,
Când clopotele'n turnuri cântă,
Vestind venirea pe pământ,
A fiului din duhul sfânt, —
Și alergați cu mic și mare
În haine albe, la altare,
Cu inimile 'nviorate,
Că vine celce din păcate
A mântuit întreg poporul,
Isus Christos, Mântuitorul!

Porniți noroade la 'nebinare,
În dimineața asta mare
Și preamăriți pe Cel născut,
Din Tatăl far' de început,
Ducându-l smirnă, dar curat,
Cebui mai mare împărat.
Și 'n numele celor ce pier,
Cântați cu ingerii din cer:
Mărire Fiului prea sfânt,
Iubire, pace, pe pământ!

Peiru O. Orlățanu.

Crăciun.

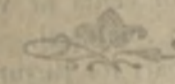
Sed copiii sus pe vatră,
E 'ntuneric în bordel,
Mama-i dăd' 'n săi să ceară
Dela cămăși — pentru ei.

Prin perete, suflă vântul,
Lumina s'a topit,
A 'ntuneric, după marea
La mătreața din vânt.

O să viată și-o bănuț
Mama, după cum le-au spus,
Mere, nici-i țărță dulce
Fiindecă s'au născut Isus,

Într'un slăvi, așa să spune,
Într'un zău, ce frig i-o fi!
Și pe rând li să 'nehid ochii,
Sounoroșilor copii.

Maria Cunțan.

Cu paloșul.

...este viteză dia vremea descălecatului
Moldovei
de
Rădu Koseci.

(Urmare)

XXIV.

Un sol care cade din copac.

Un glas puternic care-i strigă să steie
trezi pe Gheorghiiță din gânduri. Tânărul
Căpitan domoli mersul calului, strinse dăr-
logii și, cu mâna dreaptă pe mânerul pa-
loșului, întrebă:

- Cine imi ajine calea?
- Oameni buni, răspunse acelaș glas.
- Niște călători răcăciți, adaoșe altul.

Atunce, la câțiva pași inaintea lui, la
piciorul unui mic prîpor, văzù la lumina
lunii, sfînd pe loc în drumul care șerpua
între tufe, o ceată de oameni și de cai.
Gheorghiiță se opri și el.

— Cine sunteți, de unde veniți și

BCU Cluj / Central University Library Cluj

... Maria a ascultat,
Puraca ce s'a-foș dat
Și-a pierat pe drum încet,
Cu leul din Nazaret.

Dar spărgut pe 'nnoat
În Vîlșă, alăuștat
Sălar, săd' l'orașîn mîștă
De să? norodul rîn.

Alinaț un gînd luminat
Spre un grajd i-au îndreptat,
Căci a vrut Dumnezeu
Să se născă fiul său.

Cînd minunea s'a 'ntîmpilat
Ingerii'n jur au cântat:
Sua lui Dumnezeu mărire
Pe pământ bună 'nvoire! P. O. O.

unde mergeți? întrebă el.

— Eu sunt Toma Alimoș, despre care
trebuie să fi auzit dacă ești de pe aceste
locuri, zise călătorul, cărui glas se au-
zise întal. Vin dela Orhei cu niște prie-
teni ai mei. Am luat-o îndreptul, în căr-
toșul vîlșă. Deda un loc am pierdut că-
rarea, am vădat căsauri prin codru și nu
am dață ardeștina, în care ajunserem
tocmai cînd soam aurit venind, dudu la
satul Oradina, pe Orbăna, în Gheor-
ghiița a Șalgăi, care-i Căpitan de Codru.

Gheorghiița, sărind jos de pe cal, se
îndreptă cătră Toma Alimoș care descăle-
case și el în mijlocul drumului, își scoase
pălăria și, încumindu-se, îi zise:

— Jupân Toma Alimoș, mare este bu-
curia mea fîndu-mi dat să văd, în sfîrșit,
pe acel despre ale cărui viteji am tot auzit
cu mirare de cînd eram mic copil. Drumul
pe care vă aflați ceea l'inaș la Oradina
și cu sunt Gheorghiița a Șalgăi, Căpitan de
Codru și sluga Duminec.

— Norocul ne-o știți dar bine răcăcin-

du-ne prin codri! Mă bucur că fac cunoș-
tința unui tânăr oștean a cărui începuturi
îndreptăse părerea că în curînd ne va
îlșă pe noi, bătrîni, cu mult în urmă, ras-
punse Toma Alimoș, care se apropie de
Gheorghiița și-i strinse mîna.

— Dar pe mine, mă mai cunoști? zise
un glas lungă Gheorghiița.

Cînd acesta să întoarse, el dădù un
strigăt.

— Mihul!

Și amîndoi prietenii se îmbrătoșară
lung. S'apropiase acuma și Părintele Isia
cu Stroici. Gheorghiița nu văzuse nici o-
dată pe călugăr dar, prin credincioși de ai
lui, intrase în legături cu el și eră căștigat,
trap și suflet, pentru mișcarea pregătita de
daștul.

Îndată ce îl zări în tovărășia lui To-
ma Alimoș și a lui Mihul, pricepu cine este
și merse să-i sărute mîna, numindu-l:
Apostol al neamului.

Cînd Părintele îi spuse cine este
Stroici, Gheorghiița își aduse îndată aminte

Crăciunii.

În seara ajunului de Crăciun, pe unele locuri din fostul district (ținut) al Năsăudului se fac așanumiții *Crăciuni*. Nescari feciori adecă se îmbracă rău, cu cojoace și căciuli întoarse pe dos; cu nuiele în mâni și cu graiul schimbat întră în casele vecinilor, unde sunt copii, îi pun în genunchi să zică rugăciunile, pe cei mai mărișori, cari sunt școlari, îi întrebă să cetească și să scrie, îi întrebă despre purtare, iar pe fetițe încă le întrebă ca și pe feciori, cu adausul, că ele au să arete și torturile. Vai de băieții, cari nu știu rugăciunile și din carte și de fetițele, cari nu au de unde arăta tort; pe toți îi părăzesc Crăciunul. Și se și tem micuții de Crăciuni, dar cu atât mai tare se bucură, după ce trec probele, că ei aduc copiilor turte, nuci, mere ș. a.

Colinde.

Junii buni.

Ce te gazdă veselești
Junii buni, junii buni!
De masă-ți împodobesti?
Peste masă
Grâu revarsă
Și pe masă
O vadră rasă.
De-ați fost voi junii buni,
Junii buni colindători,
V'ați alege doi din voi
Și-ați sări în cea grădină,
În cea grădină-i o stupină,
În cea stupină-i o fântână,
În cea fântână-i apă bună.
Rupe-un fir
De calafir
Și-o stibla de busuioc
Și-o muiată în cea fântână
Și veți merge rourând,
Peste mari boieri stropind.
Mari boeri s'or pomeni
Pe voi că v'or dărui
C'un colac de grâu curat,
Cu vin roșu străcurat,
Cu doi galbeni românești,
Gazdă să te veselești.

Mângâierea Maicii.

Colo jos mai în jos,
Dimineața lui Crăciun,
Este-o mândră de chilie
Dimineața lui Crăciun,
Cu păreții de tămăie.
Da'n chilie cine-mi cântă?
Nouă popi, nouă dieci
Tot atâția patrieci!
Sfânta rugă cine-o-ascultă?
O ascultă Mica sfântă.
Maica sfântă ascultă,
Fiuț mic pe braț țineă.
Fiul plânge, nu mai tace,
Maica nu are ce-i face.
— Taci fiule! De-i tăceă,
Măicuța ție ție-a da
Păharul botezului,
Scaunul județului,
Cu păharu-i boteză,
Cu scaunu-i judecă.

Altă colindă.

Coborît-o coborît,
Leru-i Domnului,
Domnul din cer pe pământ,
Să vadă, că ce-au făcut
Pe găzdaci și pe săraci
Se luară, se duseră
Prin oraș, prin Vitfleim,
De-alungul orașului
La casa bogatului.
— Bună ziua, om bogat,
Gata-i prânzul să-l prânzim? —
— Gata-i prânzul, nu-i de voi,
Că-i de mari boieri ca noi. —
Se luară se duseră,
De-alungul orașului
La casa săracului.
— Bună ziua, om sărac,
Gata-i prânzul, să-l prânzim? —
— Gata-i prânzul, cam puțin,
Dați cu toții să-l prânzim. —
Când la masă da ședeă,
Prânzu'n masă tot creșteă.
Se luară, se duseră
La un capăt de oraș.
Dumnezeu a cuvântat:
— Sui Petre pe ăst măr dulce,
De vezi Petre, ce-i vedeă? —
— Nu mă țineă, Doamne, mult!
De ce văd îmbătrânesc:
Văd casa bogatului
În mijlocul iadului,
Pe dinluntru văruiță,
Din afară risipită,

Da'naintea pragului
Tot cuțite ascuțite
Și paloșe oțelite. —
— Sui Petre pe ăstalt
De vezi Petre, ce-i vedeă? —
— Ține-mă Doamne mai mult!
De ce văd întineresc:
Văd casa săracului
În mijlocul raiului,
Pe dinluntru zugrăvită,
Dinafară 'ntr'aurită;
Da'naintea pragului
Văd fântâna raiului
Cu apă de'ntinerit,
Suflete de mântuit,
O'nchinăm de sănătate
Și la soră și la frate!

Păcurarul cel străin.

Colo'n jos și mai din jos
Un boteiu de oi frumos,
Colo'n jos pe coasta verde!
Ce boteiu de oi se vede?
Da cu ele cine șede?
Da vr'o opt păcurărași,
Cel de-a opta-i străinaș,
Tot pe el că mi-l mână,
Oile de le'nturnă.
Până pe el îl mânia,
Oile de le'nturnă,
Cei șapte mi-l judecă,
Cum să-i facă lui moartea?
Ori tăiat, ori impușcat?
El din gură-a cuvântat:
— Nici tăiat, nici impușcat,
Numai capul jos tăiat.
Pe mine să mă 'ngropăși
În strunguța oilor,
În țărucutul micilor.
Fluerașu — Doamne — al meu
În patru să-l despicași,
Cu mine să-l ingropăși.
Fluerașu de-a dreapta
Și bucinu de-a stânga,
Și vântu când va suflă,
Flueru va trâmbiță,
Bucinu va bucină
Și-oile cele cornute
Mândru m'or cântă pe munte,
Și-oile cele străine
Mândru m'or cântă pe mine,
Și-oile cele bălăi
Mândru m'or cântă pe văi,
M'or jeli și mieluceii,
Că le-am spart lor țurtureii. —

de dânsul. Fusese și el cu oștile leșești la impresurarea Vilăului, unde văzuse pe kneazul maramureșan și cunoștea vitejeasca lui purtare în năvala de noapte, încercată asupra taberei creștine de cătră Keistut și Olgerd.

— Oare mult mai este de aici până la Gradiște? întrebă Părintele Isaia.

— În fuga mare ai ajunge în două ciasuri, zise Gheorghită. Cu mersul obișnuit de drum ne vor trebui patru dacă nu cinci.

Călătorii se uitară unul la altul.

— Căii noștri sunt osteniți cu desăvârșire, zise Toma. Suntem pe drum de douăzeci de ciasuri: de abia popăsit-am de amiază trei ciasuri. Cred că ar trebui să le dăm puțină odihnă, măcar până în ziua.

Cu toții se învoiră cu propunerea lui Toma și după ce Gheorghită le arată că în capătul priporului se află o poiană cu iarbă bună, se hotărâră să popăscască într'însa.

Căii fură deșalați și prîponiți în poiană, călătorii se puseră jos, la piciorul

unui carpân gros și tufos, iar slugile strinseră uscături și aprinseră răpede un foc mare.

Părintele Isaia începî să povestească lui Gheorghită cele puse la cale în călătoria lor.

Pretutindene pe unde umblase până atunci: la Iași, la Hotin, la Orhei, fusese primit și îmbrățoșat cu cea mai mare dragoste. Pretutindene găsisse pe frunțașii Românilor gata să deie tot ajutorul lor mișcării puse la cale de Isaia și menită să închege țărișoarele lor răzlete într'o Domnie puternică, în stare să-i ferească de năvălirile Tatarilor și de încercările celorlalți dușmani din afară. Atât frunțașii Iașenilor cât și acci ai Hotimenilor și ai Orheienilor se legase prin jurământ față de ei, să le vie în ajutor cu oști, îndată ce Părintele va fi dat semnul răscoalei împotriva lui Sas. Se hotărîse atât numele căpitanilor care erau să ocărnuiască aceste oști, cât și locurile prin care aveau să între în Moldova.

— Acuma, adăose Părintele Isaia, veneam la Kigheciu ca să vedem ce ajutor avem de așteptat dela vitejii Codreni.

— Fii incredințat, Părinte, că toate puterile Codrului sunt, chiar de pe acum, la poroncile Cuvioșiei Sale, zise Gheorghită. Poroncește și peste trei zile vor trece Prutul șase mii de călăreți și două mii de arcași pe jos. Ei îți cer numai un lucru: să-i pui veșnic în frunte, în locul unde primejdia va fi mai mare.

— Nu m'am îndoit niciodată de Codru, zise călugărul: vom avea de pus la cale numai amănunțimile. Cu prilejul șederei noastre în Codru, avem de gând să ne repezim și la vecinii și prietenii voștri: Lăpușnenii. Deși mai puțini la număr decât voi, ei sunt viteji de samă și ajutorul lor nu este de lepădat. Am printre ei un prieten vechiu care lucrează pentru mine: în cărțile lui îmi dă cea mai bună nădejde. Trebuie să cunoști pe Marin Bibire. O fost căpitan vestit în vremea lui: astăzi este om în vârstă. În locul lui s'o ales Căpitan

Crăciunul la deosebite popoară.

În București mai de mult...

Când clopotele dela cele 100 de biserici ale Bucureștilor luminate de mii de lumânări străluceau ca o mare de lumină, începeau să sune, când falnic și măreț, când stins și tainic, în noaptea aceasta sfântă, limpede și albastră, plină de stele ce scânteie ca niște ochi mari de fecioară, vestind sosirea nașterii Mântuitorului. — Bucureștenii dela mic până la mare dela bogat până la sărac, dela Domn până la cel din urmă calic, erau cuprinși de o nespusă bucurie.

Și sunetul acestor clopote dela cele 100 de biserici ale minunatei și de Dumnezeu păzite cetăți avea ceva tainic în sine, ceva care-ți cuprindea întreaga ființă și te stăpânea fără voe. Sunetele acestea puneau stăpânire pe tine și te cuprindea ducându-te pe aripele lor largi și fâlfăitoare.

În noaptea aceasta, când glasurile clopotelor bisericilor din scâunul oraș al Bucureștilor băteau în inimile tuturor, tot ce era noroiu și suferință, egoism și lupte nemiloase se uita, se pierde pentru o clipă.

Dar vremurile s'au schimbat și se tot schimbă mereu.

Bucureștii s'au prefăcut, s'au reînnoit, s'au schimbat, nu mai sunt ce au fost odinioară. Orașul Bucuriei (unii mai zic și așa Bucureștilor) a lăpădat ce a fost al lui: acele sărbători frumoase și imprumutat dela Nemți — cari altădată îi erau așa de dragi încât îi numia Nemții cu coadă pe *Cristbaum* (Pomul de Crăciun) al lor, care nu se potrivește și nu se va potrive nici odată cu obiceiurile și datinile noastre.

Dar vorba cărturarului logofăt al Moldovei, Miron Costin: „Nu sunt vremile sub cărma omului, ci bietul am sub vremei”.

Românul și-a închiptuit totdeauna pe Crăciun sub înfățișarea unui om bătrân, cu barba albă ca zăpada ce acopere câmpiile și coastele dealurilor în ziua sărbătorii.

Și dacă moș este Crăciunul, moș trebuie să fie și vestitorul sosirii sale, adevăratul *Ajunul*.

Odinioară, în noaptea ajunului, ulițele strănte și nepodite ale orașului Bucuriei, răsunau de glasul colindătorilor și la toate

ferestrele boerești și negustorești, vedeai lumină și veselie.

Cete-cete de copii se duceau din casă în casă unde zăreau lumină, și cântau:

Bună dimineața

La Moș-ajun

Ne dați

Ori nu ne dați?

În noaptea ajunului de Crăciun, pe vremile vechi, se duceau la prietenii lor boerii și jupânele în săniile trase de mândrii armăsari acoperiți cu valtrapuri (toale) de preț, în vizită de glumeau strigând pe la ferestre:

— Bună dimineața la moș ajun!

Obiceiul acesta dăinuiește până în zilele noastre în Polonia.

Bunii mahalagii (locuitorii dela marginea orașului) primeau cu mare bucurie pe copilașii, cari le vesteau sosirea nașterii Mântuitorului, și-i întrebau, înainte de a le da covrigi, nuci, mere, zaharicale și bani:

— Câți sunteți?

Iar copiii, șireți, răspundeau:

Suntem trei

Mititei

Ca bobul de mei!

De multe ori se întâmplă ca cei din casă să nu-i audă. Atunci copilașii după ce urau bună dimineața la moș ajun, începeau să cânte:

— Am venit și noi odată

La un an cu sănătate

Și la anul să venim

Sănătoși să vă găsim.

Ne dați, ne dați!

Ori nu ne dați?

Și dacă nici atunci nu primeau răspuns, începeau să strige:

Dați-ne un covrig

Că murim de frig,

Dați-ne o nucă

Că ne dăm peste ulucă!

Ne dați, ne dați!

Ori nu ne dați?

A doua zi te pomeneai cu cei cu icoana. Copilul purtă în brațe icoana acoperită cu o mahramă, iar în urma lui mergea dascălul. Intrau din casă în casă.

În ziua Crăciunului, după slujba bisericească copiii eșiau la ghiță ori la săniuțe, tinerii plecau la petrecere, iar bătrânii stăteau de vorbă pe la casa cutărui prieten vechiu. Pe la unele case se auziau

lăutari, acei vestiți lăutari bucureșteni al căror renume era atât de mare.

Ziua trecea repede și seara sosiă. Atunci copii se duceau cu *Steaua*.

Ulițele pustii ale orașului răsunau de glasul târăganat al băiatului care vestește trecerea ei:

Steaua spre răsărit strălucește,

Steaua împăratului se ivește,

Steaua cu raze mari luminează,

Sfânta naștere adeverează,

Că s'a născut azi cel prea vecinic

Mesia Christ, cel prea puternic.

Și copiii cu *Steaua* trec pe la fereastră, unde lumina strălucește, și strigă:

— Cine poștește

Steaua luminoasă

Și frumoasă!

Steaua este poștită în casă și atunci copiii încep să cânte deosebite cântece de stea, care mai de care mai frumoase, și la sfârșit urează celor din casă:

Să fie de bine la mic și la mare,

La toți câți se află într'astă adunare

Poftesc sănătate la toți totdeauna,

Dragoste întregă și inimă bună,

Cine ce dorește ca să-i îplinească

Fără întârziere pronia cerească.

Vivat să trăiască toți câți sun în casă

Și să ospăteze la această masă.

În aceeași vreme cu *Steaua* umblau *Vifileimul* și *Irozii*. În fruntea tuturor mergea Irod cel strajnic cu cei trei crai dela răsărit, Baltazar, Oașpar și Melchior. Urmează după dâșii ingerul, călugărul, ciobanul și mai mulți soldați.

Când sunt primiți în casă, unde dau reprezentație, încep să cânte următoarele:

Mărire 'ntru cele 'nalte

Toate stelele să salte

Salte cerul și pământul

Să laude tot cuvântul,

Intru cei de sus mărire

Și pe pământ fericire,

La toți oamenii să fie

De acum până 'n vecie!

În chipul acesta se petrece în vremea Crăciunului și de sfintele Sărbători, în minunata și de Dumnezeu păzită cetate a Bucureștilor:

Nu lipsia dela nici o masă, oricât de săracă să fi fost ea, obiceiul purcel, nici cozonacii (colacii) cei rumeni la față și gustoși la mâncare, și nici vinurile cele vestite din țara românească.

fiul său, Constantin, iar bătrânul și-o păstrat printre Lăpușneni vaza întreagă.

Fruntea lui Gheorghită se încreți la auzul numelui de Bibire și, cu glasul silit, zise:

— Da, îl cunosc.

— De ei am tot atât puțină grijă ca și de voi și îmi este grabă să merg la Bârlad, urmă Părintele.

— Acolo vom avea negreșit de furcă cu păcătoșii de târgoveți, întrerupse Toma Alimoș. Dar ne vom pune pe atâta ca să izbutim și, cu voia lui Dumnezeu, fiindu-ne curat cugetul și scopul sfânt, vom izbuti. Dumneata trebuie să știi dacă este adevărată vestea care ne-o ajuns în Orhei, acum trei zile și ne-o îngrijit atâta.

— Vestea despre sosirea soliei dela Alexandru Basarab*?)

— Ai găcit-o, zise Părintele. Oare adevărat să fie? O sosit în Bârlad?

*) Domnitorul Munteniei, adevăratul Târnă-Românești din partea de mează a Ardealului Moldova e dela Ardeal spre răsărit.

— Știu că acum două săptămâni eră fierbere mare în Bârlad unde se aflase de venirea unei solii dela Basarab. Se făceau pregătiri pentru găzduirea solilor în casa din târg a kneazului Târziul, noul Voevod ales de Bârlădeni și căpetenia potrivnicilor noștri. Se zicea chiar, că Basarab trimisese acea solie în urma unor cărți primite dela Târziul și dela ai săi. Dar, în zilele din urmă, am aflat că solia lui Basarab o lăsat Bârladul de o parte și o apucat dealungul Dunărei, spre Cetatea Albă unde au trebă cu Genovezii, și numai la întoarcere se va abate pe la Bârlad.

— Mai bine ar fi fost pentru noi dacă nu ar fi trimis Basarab nici o solie la Bârlad dar, dacă o trimis-o, ne este de folos să mai zăbăvească, ca să avem vreme să lucrăm înainte de sosirea ei, zise Părintele. Dar, ești incredințat că este cum ți s'o spus și că solul o plecat spre Cetatea albă?

— Nu pot avea cea mai mică îndoială. Gheorghită nu sfârșise bine aceste cu-

vinte, când tresăriră cu toții la auzul unui glas care zicea:

— Greșiți sunteți, boiari, solul lui Basarab acilea este. Cu voia Alui dă Sus va merge la orașul Bârlad împreună cu Domniile Voastre și, prin ajutorul său, ieși-veți biruitori.

Și, înainte ca călătorii noștri să-și fi putut aduna mințile, în crengile carpântului sub care se aflau, se auzi un foșnet și, înaintea lor, căzu, în picioare, o ființă minunată, lungă cât o prăjină, cu cap de om împodobit de plete negre, deasupra unui trup acoperit cu păr lung, de un roș de sânge, la care nu se vedeau nici mâni nici picioare.

Date fiind închipurile acelei vremi, alți oameni decât acei ce se aflau adunați aice, la vederea unei asemenea arătări, ar fi rupt-o de fugă incredințați că se găsește în fața celui necurat. Și călătorii noștri săriră în picioare, dar nu pentru a fugi, ci pentru a pune mâna pe acea ființă. Într-o clipă mâinile de oțel ale lui Mihai și ale

„Christmas” în Anglia.

Serbarea Crăciunului este numită în Anglia *Christmas*. Este o serbare foarte populară și în deosebi serbarea copiilor, cari sunt cei mai fericiți în aceasta zi. Sunt lăsați în voia lor să facă ce vor și vă puteți închipui ce stricăciuni fac ei în aceste zile când totul e lăsat pe mâna lor.

Crăciunul se serbează cu deosebire prin nesfârșite băncete (mese); o dărnice largă și bucuroasă domnește pretutindeni. În toate părțile sobele ard, brutăriile și simigeriile gem de fel de fel de tave cu fripturi.

Orașele sunt strălucit iluminate cu toată ceața ce domnește în Anglia. Consumația care se face cu păsările este atât de mare, încât întrece orice închipuire. Se consumă (mânâncă) peste 20 milioane de păsări și în deosebi găște.

Pudding-a (un fel de plăcintă engleză) este regina serbării: nu se poate o masă oricât de săracă să fie ea, ca să nu aibă o găscă friptă și o *pudding-a*.

Sflugile și furnizorii marilor magazine se duc la miezul nopții pe la stăpânii și clienții lor și le prezintă, cântând cântece ocazionale, cutia *Christmas-ului*, destinată să primească darurile.

Toți Englezii, de obicei reci, sunt în ziua Crăciunului foarte glumeți și râzătorii.

La Curtea engleză Crăciunul se serbează în vechiul stil englez la Osborne. Cu câteva săptămâni înainte se pregătesc bucătării din Windsor (unde e palatul regal) cu întocmirea prânzului pentru regele în ziua de 25 Decembrie, deoarece la Osborne nu se pot găti toate bucatele.

Renumita prăjitură *Plumpudding* a regelui este un triumf al artei culinare. Într'un cazan colosal se pun toate cele de trebuință pentru prăjituri, ferte în rum sau în vin vechi de Madera și toți bucătarii mestecă pe rând. Fiecare rudenie a regelui primește câte un pudding.

Și ragout-ul cere multă muncă și se face după o rețetă a regelui Iacob I. Boul din care se fac *roastbeaf*-urile numite „Royal Baron of Breef” pentru prânzul regal, este tăiat în chip deosebit: coșvârțele enorme se prăjesc deasupra focului timp de 12 ore. După aceea se pune peste ele mo-

nogramul regal tăiat în ridichi de mare și friptura se servește rece.

Nici odată nu lipsește dela masă obișnuitul cap de mistreț: împăratul Germaniei și regele Saxoniei trimit în totdeauna câte un astfel de exemplar ca dar de Crăciun.

Tarul Rusiei îi trimite, după vechiul obicei un morun, ducele de Mecklemburg o pastetă de găscă și împăratul Austriei o duzină de butelii de vin din renumitele vii dela Tokay.

Obiceiurile din Austria.

Există următorul obicei de Crăciun: câte un flăcău se îmbracă în vestminte lungi, albe, își pune în cap mitră și ia în mână un toiag.

E Sfântul Nicolae.

El e însoțit de vre-o doi *ingeri* îmbrăcați de asemenea în alb și o grămadă da draci negri și încornorați.

În seara de ajun, Sfântul Nicolae își începe drumul. Intră prin case cu cei doi ingeri, iar dracii așteaptă afară. Unul câte unul copiii sunt chemați să se apropie de marele sfânt și sunt întrebați asupra cunoștințelor lor religioase.

Dacă reușesc la examen, Sfântul le dăruiește nuci și mere. Dacă nu răspund cu succes, sunt dați pe mâna dracilor, cari îi sperie și-i năcăjesc. *D. Caselli.*

Moș Crăciun...

Moș Crăciun sosește 'n sat
Și din sacu-i deslegat
El împarte la copii
Bunătași și bucurii,
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, de-atâtea ori
Ne-a venit colindători,
Și pe toți i-am ospătat,
Căci era belșug în sat,
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, acum, în sură
Nu-i nutreț; și 'n băătătură
Totul ni s'a pustiit,
Iar hambarul s'a golit,
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, pe câmp afară
Este vai și jale-amară,

lui Gheorghiiță se abătuse pe dânsa, ținând-o strinsă ca într'un clește și puind-o în neputință să facă vre-o mișcare.

— Ii de carne și de oase, zise Mihu, simt umărul lui sub mâna mea.

— Aolco! Dar cum să nu fiu dă carne și dă*) oase nenășiorule! zise ființa necunoscută care nu arătase nici cel mai mic semn de opunere. Sunt doară creștin ca și voi, sunt boiar ca și voi. Faceți bine și nu ună stringeți așa dă tare că-mi fărîmați osișoarele. Lăsați-mă slobod căci nu am nici urmă dă armă pe mine. N'aveți să vă temeți, sunt singur pe când sunteți mulți.

Gheorghiiță desprinsese mâna stângă care stringea un braț al necunoscutului și începuse să-l pipăie. Atunci se văzu că ceia ce ei luase la început, drept păr roș, era o sarică roșie cu care era învălit trupul gol al străinului.

Mihu și Gheorghiiță îi dădură drumul,

*) Solul acesta al lui Bazarub vorbește în graiul Românilor din Muntenia, cum vorbește și astăzi o parte mare a țărănilor de-acolo.

dar rămăsese unul în dreapta și celalalt în stânga lui, temându-se ca nu cumva să fugă.

— Cine ești tu? mai întrebă Toma Alimoș.

— Cine sunt? Sunt Jupân*) Părvu Nedeianu, solul trimis la Cetatea Albă și la Bârlad dă Alexandru Basarab, Domnul Țării Rumânești.

Toți cei de față pufniră de răs.

— Frumos își mai îmbracă Basarab solii, zise Gheorghiiță.

— Nu-mi dați crezare fiindcă mă vedeți gol, zise pretinsul sol. Ce să fac dacă m'au prădatără Tătarii pă drum și mi-au omorâtără slugile? Dar, adăose el, am cu ce împrăștiă orice bănuială ați putea avea. Văd cu voi pă un Cuvios Părinte, el trebuie să știe carte.

Și, zicând aceste cuvinte, scoase de sub sarică un săculeț de mătăasă ce-i atârna

*) În vremurile vechi se zicea *domn* numai Domnitoru'ui țării. Boierilor li se zicea *jupân* soților lor jupâneasă. Astăzi li se zice *jupân* numai Jidanilor, la noi și Sașilor, dar în batjocură.

Nu ne-am sămănat ogorul
Și din casă ne-am dat țolul,
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, cu dalbe plete,
Junii nu mai vin la fete;
N'avem nunți, că-i sărăcie,
Și ograda ni pustie,
Moș Crăciun!

Moș Crăciun, bătrân-moșneag,
Te-așteptăm la noi în prag,
Să ne alini gândurile,
Să ne mângâi inimile,
Moș Crăciun!

El. Măgean.

Insufleșirea Serbilor pentru războiu.

— Vezi ilustrația la pagina 9. —

Poporațiunea Serbiei în timpul din urmă și-a pierdut cumpătul aproape cu totul. Ei au început a visa ceva mare de tot, că adevărat din țărișoara lor, — care nu e nici cât Ardealul nostru, — o să facă o mare Serbie, la care să alipească încă multe ținuturi din țurul țării lor, fie că acelea ar fi locuite de Sârbi de-ai lor sau de alte popoare amestecate. La asta au fost întăritați în prima linie de Rusia, care, când a fost la adevărat, a început a-și trage coada înapoi, fiindcă i-a fost teamă. Acum începe și Serbia a se desmetechi.

Pentru mai buna insufleșire a poporului, cărmuitorii țării s'au folosit de tot felul de mijloace, unele bune, dar altele destul de urite. Între cele din urmă este a se socoti cinstea cu rachiul.

Chipul nostru de-alături ne arată unele vederi din viața poporului sârbesc în săptămânile din urmă. — Sus, la stânga, se vede cum rezerviștii dintr'un sat sârbesc pleacă înarmați cu puști. Ei au fost adunați prin trîmbița soldatului dela dreapta, iar acum se îndreaptă spre lagărul armatei lor. — Sus, în dreapta, se vede cum unii Sârbi își petrec în lagăr. Au tăiat un purcel, pe care-l frig; unul cântă din mandolină, iar un altul cântă din gură cântece naționale, pe când ceilalți ascultă și se veselesc. — În partea de jos a chipului se vede o scenă dela oraș. Aci se împarte poporului rachiul și pâine în cinste, pentru a-l insufleși la războiu.

de gât printr'un găitan, desprinsese găitanul, s'apropie de Părintele Isaia, îi sărută nrânz cu evlavie și-i dădu săculețul.

— Iată cărțile ce le trimite milostivul meu stăpân, Marele Voevod Alexandru Basarab, Domnul Țării Rumânești, Căpitaniilor dă la Cetatea Albă și fruntașilor Bârladului, postindu-i să se increază în toate câte le voi grăi, dăn partea Mării Sale, cu Părvu Nedeianu. Mai suntără și poruncile lui către namestnicii județelor dăn calea mea.

Părintele Isaia deschise săculețul și, scoțând dintr'insul mai multe pergamente, s'apropie de foc spre a le ceti.

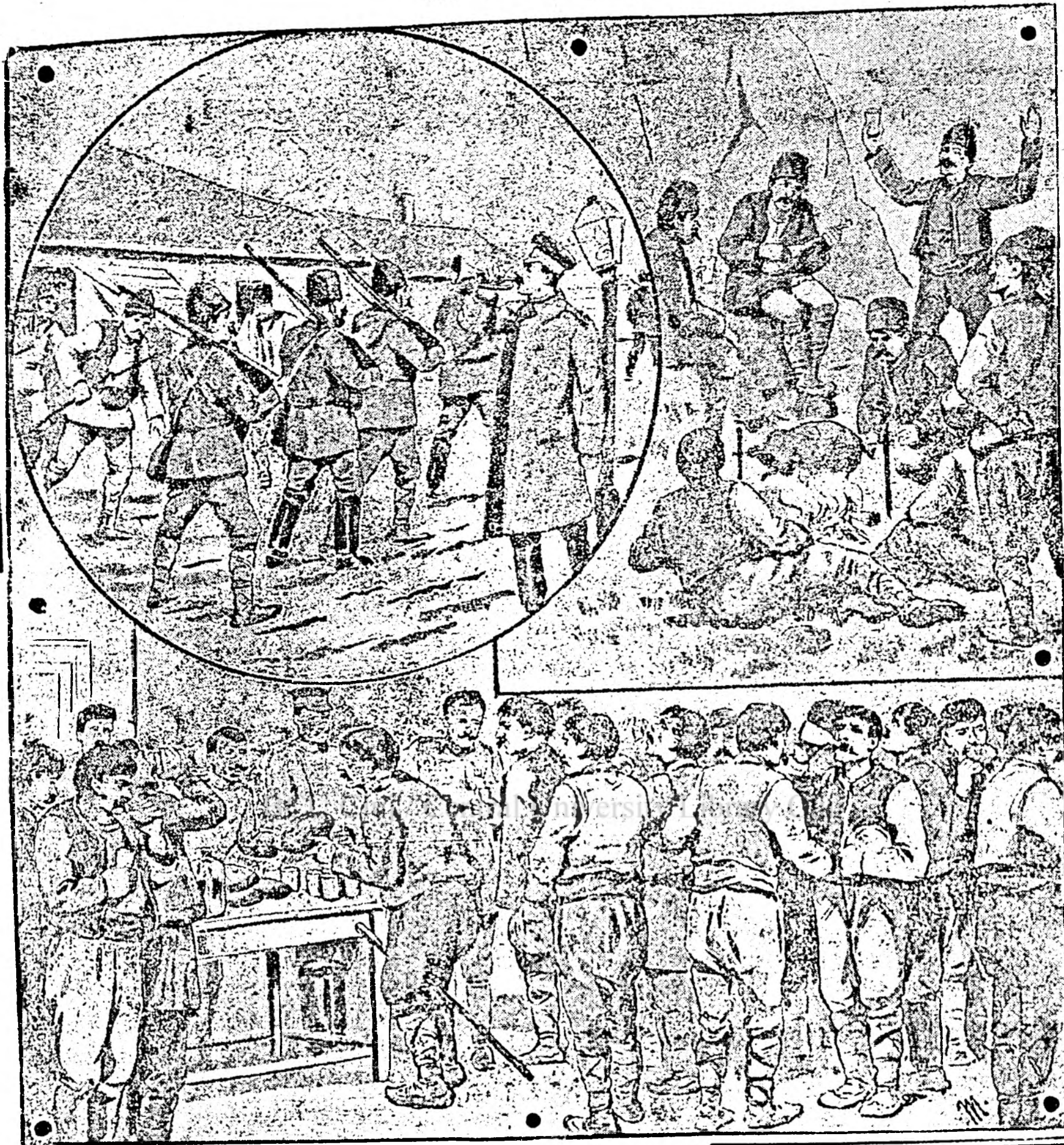
Pe când călugărul cetea, tovarășii lui se uitau la pretinsul sol, a cărui față era acuma bine luminată de flacăra focului hrănit cu îngrijire de Onea și de celelalte slugi.

Munteanul era un om de vre-o treizeci de ani, de o statură întrecând bine pe acea mijlocie și, după cât lăsa să vadă sărica întredeschisă, de făptura sprintenă.

Insufletețirea Serbilor pentru războiu.

Vezi cele scrise la pagina 2.

Pielea, atât pe față cât și pe trup, era foarte smolită. obrazul era cam lungăreț, nasul subțire și coroietic, gura mare dar de chip frumos; ochii foarte mari, negri, strălucitori de o vioiciune neobișnuită. Plețele erau negre, lungi și dese; barba tot neagră, cam ascuțită și puțin creasă. După ce isprăvi cetirea cărților, Părintele Isaia se uită lung la Muntean, apoi le cetii a doua oară, dela început până la sfârșit.

— Și Dumneata ești Părvu Nedeianu, solul Domnului Țării Românești? întrebă el în sfârșit.

— Da, răspunse Munteanul, eu sunt Părvu Nedeianu, solul lui Alexandru Basarab.

— Dacă ești într'adevăr, și Părintele Isaia apasă pe acest din urmă cuvânt, solul lui Alexandru Basarab, trebuie să cunoști împrejurările care au făcut pe Voevod să te trimită în solie la Bârlad. Fă bine de ne împărtășește și ne povestește în urma căror întâmplări ai ajuns gol în cracii acestui copac.

— Da, Părinte, vă voi povesti totul,

numai înainte de a vi le spune, rogu-vă, dați-mi ceva mâncare căci dă trei zile n'am pus măcar nici o fărâmitură cât dă mică în gură. Apoi vă voi da nu numai lămuririle care mi le cereți dar și altele ce nu mi le cereți, însă care vor fi dă folos pentru a arunca dăparte orice bănuială dăntre noi. Dar dați-mi să îmbuc ceva căci mă cuprinde leșinul.

Părintele făcu un semn lui Onea care, aducând îndată un desag pliu, scoase dăntre'nsul o pâne, bujăniță de cerb, brânză de oi, fâlii de slănină și întinse aceste merinde, împreună cu o ploscă, pe iarbă, la picioarele Munteanului.

Acesta se aruncă asupra lor cu o lăcomie nespūsă care dovedea cu prisosință, că nu minșise când spusese că de trei zile postea.

Călătorii se puseseră și ei jos, alcătuiind o jumătate de cerc împrejurul străinului și priveau în tăcere, minunându-se de răpegiunea cu care merindele dispăreau în gura lor.

Tom Alimoș care se afla lângă Pă-

rintele Isaia, îi șopti la ureche:

— Nu samănnă a boier!

Iar Părintele îi șopti la rândul său:

— Nu samănnă a sol, dar cărțile îi sunt în cea mai deplină orânduială. In ele se cere Căpitanilor Cetății-Albe și fruntașilor Bârladului să deie deplină încredere la toate câte le va grăi credinciosul boer a lui Basarab, Părvu Nedeianu. Nu poate încăpea îndoială că cărțile sunt adevărate.

— Să nu le fi furat.

— Poate, voi vedeă. Dacă, într'adevăr, este solul și credinciosul lui Basarab, trebuie să cunoască multe împrejurări necunoscute obștii, dar care eu le știu. După cum va răspunde întrebărilor mele voi vedeă cu cine am a face.

Munteanul, care acuma isprăvisse merindele, dăduse năvală la ploscă, o dusese la gură și se părea că a rămas lipită de buzele lui. Noroc că nu era plină căci, altfel, nu s'ar fi despărțit treaz de dănsa. Incredințându-se că n'a mai rămas în ea, nici o picătură, o puse în sfârșit jos,

Mesele cumpătate.

Sunt multe pricini, care ne cășunează nemulțumiri și câte odată chiar nenorociri în viață.

Una dintre acestea, pe care o întâlnim mai la fiecare pas, e lipsa de cumpătate.

Cumpătul, dacă am lua aminte e cel mai de seamă dar cu care cineva ar avea tot cuvântul ca să se mândrească.

Am putea spune chiar fără greș că orice faptă a omului, cere cumpătul, precum bucatele cer nelipsita sare.

Ba încă și mai mult: O mâncare poate avea parte de un ștrop de sare și ceva mai târziu dela gătitul ei, faptele însă odată lipsite de cumpăt, rar de se mai pot îndrepta.

Așa de pildă puțin va folosi bunătatea de suflet a cuiva, dacă la vorbă nu va avea cumpăt; zadarnic va fi undeva hărnicia, dacă nu va fi tot în preajmă și cumpătarea în cheltueli.

Și astfel cumpătarea e de mare folos nu numai la hărnicie, ci și la mâncare.

Iar acum în iarnă cu prilejul sărbătorilor de Crăciun, cei mai mulți din noi fiind ispitiți de purcel și caltaboșii lui, vom căuta să vorbim ceva despre cumpătarea meselor.

După un șir de săptămâni petrecute în mâncări de post, după cum e obiceiul creștinesc tot omul așteaptă sărbătorile cu nespus dor, ca pe lângă alte mulțumiri sufletești să aibă parte și de mesele bogate în caltaboși și alte bunătăți.

Și astfel în aceste zile de sărbători cu odihnă, mesele se îndesesc și după o mâncare, alta, și tot care mai de care mai grele de mistuit, așa că de multe ori omul se simte peste fire de greu atât la trup, cât și la minte.

Vor fi poate unii și din acei cari chiar în aceste zile sfinte cu veselie și saț, să nu aibă măcar nici cu ce-și stâmpără foamea.

Ei bine, povata noastră de cumpătate în mâncare va fi de folos și unora și altora, dacă cei cari au, pe lângă sfatul milei și a regulei creștinești, vor fi îndemnați și de glasul cumpătării ca să se mulțumească și mai cu puțin, în vreme ce din prisosul meselor lor să îndulcească și pe cei cari nu au de fel.

Dar în afară de săracii cari duc lipsa de merinde, toți gospodarii au împrejurul

se ridică în picioare, făcând semnul crucii, apoi se așază iar pe iarbă și zise călugărului:

— Crez, Părinte, că dorința Cuvioșiei Tale este să auzi din gura mea, nu numai chipul cum m'au lovită și m'au prădată hoții dă Tătari dar, mai cu seamă, scopul soliei incredințată mie dă Basarab. Dacă am ghicit bine gândul Cuvioșiei Tale, apoi tă rog să binevoești a-mi spune dacă pociu vorbi dăschis, atât înaintea boiarilor, care ne înconjură cât și înaintea ăstor oameni, și arată cu mâna spre slugi. Printre lucrurile ce am să și le destăinuiesc sunt taine a căror răspândire poate să pună în primejdie, nu numai viața noastră și cea a altora mai sus puși decât noi, dar pot primejdi chiar ființa unor noroade.

La un semn al Părintelui, Onca și cu celelalte slugi se depărta.

— Poți vorbi deschis înaintea acestor boieri, zise călugărul, pentru ei nu am taine. (Va urma).

lor odraslele cele dragi, au pe copii mărunți și fără de minte care asemeni nu trebuie uități în timpul acestor sărbători. Să li se cumpănească deci cu mare băgare de seamă mâncarea ce li se dă. Și aceasta cu atât mai mult, cu cât de multe ori nu sunt cumpătați la mâncare oamenii cei mai cu mintea coaptă, dar mite cei mici cu mintea lor crudă și neînțelegătoare.

În aceste sărbători precum și în cele primăvăratice ale Paștelor, nu arareori se întâmplă să vedem boli grele pricinuite în cea mai mare parte de mâncarea necumpănită a cărnurilor.

Să căutăm așa dar să ne împrietinim mai de aproape cu această podoabă a cumpătării în toate și de o vom pofti pe lângă noi la orice masă, dar mai ales la acestea ale sărbătorilor Crăciunului, apoi nu numai că vom avea un folos în prisosul de merinde, dar ne vom bucura de o sănătate deplină atât noi, cât și toți ai casei.

Ion Ciocârtan.

Din cântările veselitoare bisericesti.

(Pentru cantori.)

Glas 8.

Cela ce ai săturat de toate
În pustie pe noroade,
Și apă de prisosit
Din piatră le-ai izvorit;
Iar în Cana de demult
Apa 'n vin o-ai prefăcut, —
Insu-ți și aceasta casă,
Doamne Isuse Christoase,
Ca un bun o întărește
Și pânea o innulțește,
Și vinul îl blagoslovește;
Iar pe noi ne miluește,
Și celor ce ne-au chemat
Și frumos ne-a „ospătat“,
Le plătește împătrat.

Precum scriptura ne spune
De-a văduvei minune:
Că vadra ei de făină,
Se 'nmulța și era plină;
Iar uleiul din ulcior
Se 'nmulțea ca un izvor;
Apoi altă dată Isus,
În pustie s'a fost dus,
Și cu doi pești și cinci pâni,
Domnul sătură mulțimi, —
O, astfel, Doamne sfinte,
Adu-ți și de noi aminte:
Și celor ce ne-au invitat
Și bine ne-a ospătat
Plată cerească le dăruiește,
Și pe noi ne miluește,
Ca un bun dăruitor
Și de oameni iubitor. I. Bota.

Postul țigănesc.

Un Țigan, luându-se după indemnul Românului, se hotărăște să postească și el odată postul Crăciunului.

În ziua de ajunul Crăciunului vine Românul la el, să vadă, ce mai face și-i aduce și câteva vărzări (plăcintă de post cu varză). Când colo, ce să vadă? Țiganul fusese prin sat și căpătase o oală de lapte acru și tocmai atunci îi făcă petrecania.

Românul văzând, că Țiganul n'a mai vrut să postească în ziua de ajun îi zise:

— Bine, măi Țigane, dacă ai postit tu tot postul, te luă dracu de mai posteai și azi?

— Hapoi, de Românico, zise Țiganul de-acu „ori Ajunul, ori Crăciunul“.

Rev. I. Cr. — Moldova.

România îmbiată cu o alianță nouă:

Despre încercările, ce se fac pentru a atrage România într'o alianță cu Bulgaria, scrie gazeta *Gross-Oesterreich* din Viena următoarele:

Mai ales din partea Englezilor i se recomandă guvernului bulgar cu toată stăruința să se înțeleagă și să încheie o alianță cu România, căci atunci aceste două state ar deveni un factor puternic în partea de răsărit a Europei: Teritoriul (pământul) celor două state aliante ar avea atunci vre-o 15 milioane de suflete și ar putea pune pe picior de războiu 800 de mii de soldați bine deprinși. Cu o astfel de putere, Europa ar trebui să-și facă cu totul altă socoteală, decum e cu alianța balcanică de acum, în care Bulgaria mai puternică e în minoritate față de aliantele ei mai slabe. Turcia ar trebui să se grăbească să se alăture la alianța cea nouă, ceea ce ar corespunde și politicii de până acum a României.

Ceice recomandă planul cel nou în București și Sofia (capitala Bulgariei) vreau o alianță împotriva Austro-Ungariei. Totul atârna deci de hotărârea României, pe care vor putea-o câștiga însă numai în cazul, când alianța cea nouă îi va aduce o mărire adevărată a puterii sau i-o va aduce cu siguranță în viitor. Pentru că numai de dragul Bulgariei sau din pofta de-a schimba lucrurile, România nu-și va părăsi politica neatârnată de până acum. Dimpotrivă, partidele politice din România vor o astfel de orientare nouă a politicii din afară, care să fie în stare să mărească puterea României.

De aceea trebuie să vorbim pe față. Intrarea României într'o alianță cu Bulgaria ar însemna, că României i se pune în vedere împreunarea cu (înăturile locuite de Români în monarhia noastră! Lucrul acesta a fost dezbătut în gazeta „Temps“ din Paris, „Daily Telegraph“ din Londra și „Novoie Vremia“ din Petersburg, ceea ce arată, că ar voi să pornească România împotriva Austro-Ungariei.

De aceea e în interesul existenței monarhiei noastre, ca ea să între într'o legătură tare și nedespărțită cu regatul României. Nouă nu ne este ertat să părăsim pe singurul prieten adevărat, pe care-l avem în Răsăritul Europei. Dar tot așa de puțin putem cere dela România o tovărășie credincioasă, dacă nu-i dăm nimic în schimb. Ceea ce cere România dela noi este să dăm drepturi politice egale celor patru milioane de Români, cari trăiesc în Ungaria, Transilvania și Banat. Aceștia formează un popor, care și-a dovedit de veacuri credința și alipirea cătră casa împărătească de Habsburg prin faptă, precum și prin jertfe grele de avere și sânge. Monarhia îi lasă însă pe ceice au făcut totdeauna răscoale să jefuească aceasta populațiune credincioasă împăratului de drepturile ei politice, naționale și bisericesti. Cei din România au privit la aceasta stare înjositoare pentru neamul românesc de 40 ani cu mânie, dar n'au desfăcut prietenia cu monarhia noastră. Acum însă va fi cu neputință să se mai susțină legăturile bune dintre monarhie și România, dacă asupritorii din Ungaria nu vor fi siliți să-și schimbe sistemul.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 4 Ianuarie n.

„Foala Poporului“ cătră cetitori.

De-odată cu moș Crăciun,
Plecat-am și eu în ajun,
Ca dragilor cetitori
Să le-aduc pe sărbători:
Voie bună, pace 'n casă,
Colac alb de grâu pe masă,
Și ca dar, — deși-i scumpețe, —
Un călindar de părete.

Vă rog deci să primiți
Darul, iar „Foala“ s'o cetiți, —
Apoi mai mulți să m'abonați
Dragi surori și iubiți frați,
Ca să nu mai fie casă
Fără de mine pe masă!
C'apoi o să fiu în stare
Să vă dau un dar mai mare.

Și-acum, de încheiere,
Ca creștină, cu plăcere:
Doresc la toți bucuros
Crăciun vesel și frumos,
Ca s'aveți cu toți folos
De nașterea lui Christos!

Numărul acesta al „Foi Poporului“, fiind număr de Crăciun, s'a trimis cetitorilor noștri numai săptămână. Asta din cauza sărbătorilor, dorind adecă, ca foia să sosească peste tot locul în ajunul Crăciunului. Tot așa se va trimite și numărul de Anul-nou.

Având apoi în vedere, că în aceste zile oamenii noștri au timp a celi mai mult, am făcut și foia de 20 pagini, în loc de 10, după cum apare de obicei.

La acest număr se află adaus și Călindarul de părete, care se dă în citște, ca dar de Crăciun, abonaților noștri vechi și noi.

Cei ce abonează foia de acum înainte încă primesc în cinste Călindarul de părete și întreagă partea frumosului roman „Cu Paloșul“, care s'a publicat în foie în decursul acestui an. Acest roman se va isprăvi numai peste câteva luni.

Războiul din 1877/78 la un cinematograf din Pesta. Dl Leon Popescu, un om foarte bogat din România, a cheltuit peste două sute de mii de lei, ca să facă un film cinematografic, care să arete întâmplările cele mai frumoase din războiul, pe care l-a avut România în anii 1877/78 pe câmpiile Bulgariei. Pentruca să iese ceva frumos și cât mai asemenea cu adevărul, ministrul de război din România, la porunca Regelui, i-a dat o parte din armată, care a reprodus luptele dela Grivița, Smărdan, Opanez și toate celelalte întâmplări întocmai ca în timpul războiului. O parte din soldați au fost îmbrăcați turcește, unii rusește, apoi s'au făcut redutele dela Grivița, podul de peste Dunăre, spitale, în sfârșit toate ca atunci. Toate scenele acestea au fost fotografiate pentru cinematograf. După ce s'au dat o mulțime de reprezentări în București, filmul cinematografic a fost închiriat de niște întreprinzători din Pesta, unde acum toată lumea admiră scenele de vitejie ale armatei române. Muzica, care întovărășește scenele cinematografice, cântă numai cântece românești: sârbe, marșuri, hore și doine.

Limba română la universitatea din Paris. Profesorul francez dela universitatea din Paris, Mario Roques (cetește Roc) va ține anul acesta un șir întreg de prelegeri despre limba română. El se va ocupa și de literatura populară română, adecă de poeziile și poveștile noastre dela sate.

Un ofițer român, care ne face cinste. Dl locotenent (Oberlaintnant) Florian Medrea din regimentul bosniac cu garnizoana în Viena a fost lăudat în public de comanda corpului al doilea de armată, pentruca a iscodit un mod nou de-a face poduri peste râurile, pe cari trebuie să le treacă soldații. Până acum trebuiau 2 ore și jumătate pentru facerea unui astfel de pod, după modul dlui Medrea se poate face în cel mult un cias. Noi ne mândrim cu atât mai mult cu acest ofițer român, că e fecior de țaran din Telna lângă Alba-Iulia.

Așa se cade! Comitetul parohial din Arad a hotărît cu unanimitate (cu toate voturile) să urce leafa învățătorilor însurați cu 400 cor. anual, a celor neinsurați cu 200 cor. Aceasta din cauza scumpirii traiului. Tot așa a făcut și senatul bisericesc din Șimleu. — Pildă vrednică de urmat!

Viriliștii români din Orăștie. În consiliul (comitetul) comunal al Orăștiei sunt 31 de viriliști, între cari 14 Români, 10 Sași, 4 Maghiari, 2 Jidani și unul de alt neam.

O hartă necuviincioasă. Printre Sârbii din Bacica (între Dunăre și Tisa) s'a împărțit o hartă (mapă), pe care sunt arătate ținuturile locuite de Sârbi. Intre acestea e pus și Banatul nostru. Aceasta e o necuviință, căci Banatul e pământ românesc de aproape două mii de ani, iar Sârbii au venit, rupți și jerpeliți, fugind de Turci, numai de vre-o 180 de ani acolo. Asta să și-o însemne bine orișicine!

Strângerea rândurilor românești în Reghinul săsesc. În orașul acesta, unde Români au trăit tot cam răzleț, de multe ori în vrajbă, s'a înființat nu de mult „Societatea culturală a meseriașilor români din Reghinul-săsesc“. Știrea aceasta ne bucură mult, căci în orașul acesta avem meseriași, al căror nume e cunoscut departe în ținuturile Ardealului. Așa e dl Mihai Simonis, vestit măiestru lemnar, Iosif Șipoș, măiestru vestit tăbăcar (argăsitor) de cordovan roșu, Mihai Bucur, care își vinde trăsurile până pe la Sibiu, și alții mulți. Vorba străină a pătruns însă și în unele familii românești, așa că trebuie acum muncă până să se curețe de zgura străină. Reuniunea cea nouă e chemată să contribuie cât mai mult în direcția aceasta și-i dorim izbândă deplină.

Incep să se pocăească. De când cu republica în Portugalia, cei ajunși la putere au început un șir întreg de prigoniri împotriva bisericii și a slujitorilor ei. Mulți din aceștia au fost chiar exilați (alungați din țară). Tiranii republicani au început să vadă însă răul grozav, ce-l aduce peste o țară lipsa credinței în Dumnezeu. În ziua de Crăciun (cel catolic), președintele republicei a trimis o scrisoare prim-ministrului, arătând, că e spre folosul statului, ca să fie pace între stat și biserică. Totodată îl invită, ca preoții exilați să fie chemați de nou în țară.

O nouă reuniune română de femei s'a înființat la stăruința părintelui protopop Gheorghe Muntean în Banat-Comloș.

Omor îngrozitor în Sătmar. Croitorul Inglik trimise un învățacel al lui cu banii de peste săptămână pe la câteva calfe, cari lucrau pe la casele lor, nu în atelierul lui. Băiatului îi dăduse 144 cor. Băiatul nu se mai întoarse acasă, iar Duminecă dimineața croitorul se pomeni la el acasă cu ceice îi lucraseră, cari îi cereau plata. Au căutat pe învățacel, dar nu l-au putut găsi. Pe la prânz a venit și unul Nagy, care încă îi lucrase. Acesta a spus, că băiatul a fost pe la el, dar fiindcă a vrut să-l înșele cu câteva coroane i-a dat câteva palme, așa că băiatul a fugit. Aflând jandarmii despre aceasta, s'au dus la Nagy și acolo au găsit pete de sânge pe podele. Un jandarm strigă: „Acesta-i sângele copilului!“ Nagy îngălbini atunci. Luat de scurt, feara mărturisi, că a omorât copilul cu un topor, i-a luat banii și tăindu-l bucăți l-a îngropat în gunoiu. Cele spuse de fiorosul ucigaș s'au adeverit. El e acum în temniță și sperăm, că va fi spânzurat, mai ales, că a mărturisit și omorirea unui portar din Budapesta, furându-i 20 cor. Pe portar îl aruncase în Dunăre.

Macedonia a Macedonenilor. Societatea macedo-română din București a publicat, în limba franceză, un memorandum, în care se ocupă de chestiunea naționalităților din Macedonia, îndeosebi însă de Români. El e făcut de dl Constantin Noc, fost învățator în Meglenia, și arată, că Macedonia, unde locuiesc Turci, Bulgari, Români, Albanezi, Sârbi, Greci și Evrei, toți amestecați, nu poate fi dată nici unuia dintre statele vecine (Bulgaria, Serbia, Grecia), ci trebuie să fie autonomă și fiecare naționalitate să aibă drepturi egale. Ce le-ar aștepta pe unele din aceste naționalități, au arătat Grecii, cel mai barbar din Peninzula-Balcanică, omorînd și jefuind pe Români.

Arhiducele Iosif și filmul independenței. La alt loc arătăm, că la un cinematograf mare din Pesta se reprezintă (se arată) filmul cu scene (vederi) din războiul pentru independență (neatârnare) din 1887/78. Arhiducele Iosif aflând despre aceasta a cerut direcțiunii să dea o reprezentare numai pentru el și familia sa, ceea ce s'a și făcut. Arhiducele a rămas încântat de frumoasele vederi din niște vremuri așa de frumoase pentru națiunea română întreagă.

Școalele din Saraievo închise. Gazetele din Saraievo (Bosnia) aduc știrea, că toate școalele din acest oraș au fost deocamdată închise. Foile spun numai atâta, că clădirile de școală trebuie acum pentru altceva. Pentruce, nu spun, căci nu e ertat...

Încercare de spionaj. Pe calea ferată dintre Comora și Neuhäusl (în Ungaria) este un pod, pe care-l păzește un soldat. Acesta văzu mai zilele trecute, că se apropie de pod două persoane, cari i-se păreau bănuelnice. El strigă de trei ori să stea și când văzu, că nu ascultă, slobozi pușca. Una dintre persoane căzu rănită, cealaltă se predă de frică. Cercetând, s'a aflat, că una dintre persoane era o femeie îmbrăcată în haine bărbătești. La amândouă s'au aflat multe cartușe de dinamită. Fiind bănuite de spionaj, au fost închise în cetatea dela Cormon, pornindu-se și o cercetare amănunțită.

Denumire. Dl. *Dr. Tiberiu Brediceanu*, fost secretar al „Albinei“, în ședința din 30 Decembrie n. a fost denumit din partea direcțiunii ca dirigent la Filiala „Albinei“ din Brașov, în locul dlui Dr. Nicolae Vecerdea.

Felicităm pe noul dirigent, deși regretăm depărtarea dlui Brediceanu din cercul Românilor sibieni, unde a fost tare iubit.

Serbare școlară. Duminecă înaintea Nașterii Domnului, la oarele 3 după amiază, cu ocaziunea împărțirii darurilor de Crăciun elevilor săraci și orfani, să va aranjă o serbare școlară în sala festivă a școlii centrale elementare gr.-ort. române din Sibiu, cu elevii acelei școlii, — la care serbare sunt poștiți a lua parte toți p. t. părinții, binevoitorii și sprijinitorii școlii noastre române.

Părintele Valeriu Florian a fost denumit paroh în Racovița (comit. Sibiiului) și totodată viceprotopop al nouînființatului district al Arpașului. Părintele Florian a servit 22 ani ca învățător și preot-catichet în Racovița. În cele politice e cunoscutul apărător al drepturilor noastre față de Sași în adunările comitatului Sibiu.

Felicitările noastre!

Aviz. Se atrage atențiunea cetitorilor sași noastre asupra publicației institutului „Albina“, care primește depuneri pe lângă condiții foarte avantajoase. De acum încolo procentele la depuneri s'au urcat, după cum se află scris în foaie. Iar că la primul nostru institut românesc, depunerile sunt așezate în locul cel mai sigur, credem că nu mai este de lipsă a amintii. Arta o știu toți accia, cari au avut de-a face vre-odată cu „Albina“.

Cât ar costă un războiu european? Lumea e tot îngrijorată de primejdia războiului, așa că cei iubitori de pace s'au gândit să facă o socoteală, cât ar costă un războiu, în care ar intra Germania cu 3 milioane 600 mii de soldați, Anglia cu 1 milion 500 de mii, Austro-Ungaria cu 2 mil. 000 de mii, Franța cu 3 mil. 400 de mii, Italia cu 2 mil. 800 de mii, Rusia cu 7 milioane și România cu 300 de mii, cu totul peste 21 milioane de soldați, adică câte suflete sunt de pildă în Ungaria întreagă. Cheltuielile dintr'o singură zi ar fi de 274 milioane de lei, din cari numai hrana soldaților ar face 63 de milioane. Adevărat, că nici un stat nu va mobiliza toată armata dintr'odată, dar nu trebuie să uităm, că prețurile tuturor lucrurilor cresc în vreme de războiu foarte mult.

Pe lângă cheltuielile acestea mari în bani trebuie să socotim mai mult sutele de mii de vieți pierdute și oameni schilodiți pentru toată viața. Un războiu e o nenorocire înspăimântătoare chiar și pentru cel invingător, după cum ne arată în războiul balcanic de acum Bulgaria, care a pierdut peste o sută de mii de oameni.

Supărare maghiaro-săsească. Ungurii din Brașov au cerut dela consiliul (reprezentanța) comunal din Brașov să le dea un parc, în care să-și zidească un palat național, unde să fie teatru, concerte și întruniri ungurești. Consiliul comunal a respins cererea jidano-maghiaro-armeană cu mare majoritate. Ce se întâmplase? Contra cererii au votat nu numai Românii, ci și o parte mare dintre Sași. Din cauza aceasta acum e mare supărare între „frații“ așa de uniți în simțiri, când e vorba să ne nedreptățească pe noi Românii.

Pentru frații din Macedonia au votat camerele române suma de o sută de mii de lei. Se știe, că Grecii ticăloși nu s'au luptat cu Turcii, ci au început să prădeze și să omoare pe Românii naționaliști, bărbați, femei și copii. Statul român vrea să vină acum în ajutor celor rămași după cei uciși.

Descoperirea unui atentat contra regelui Italiei. Într'un orașel din Italia-de-Nord s'a sinucis (și-a luat viața) unul cu numele Delfalco, despre care se știe, că e un anarhist. El a lăsat o scrisoare, în care spune, că s'a sinucis, fiindcă partidul anarhist l-a însărcinat pe el să omoare pe regele Italiei. Neputând face lucrul acesta și fiindcă știe, că va fi omorât de tovarășii lui anarhiști, s'a sinucis.

Iată unde duce lipsa de frica lui Dumnezeu și necinstirea bisericeii! În Italia au ajuns la stăpânire, ca și în Franța, ceice-și bat joc de legea creștinească, ba în Roma e primar un Jidan.

„Societatea pentru fond de teatru român“ a hotărât să adune de aici înainte programele reprezentațiilor noastre teatrale, muzicale etc., dela sate și orașe. Secretarul literar al societății, dl. *Dr. Horia Petra-Petrescu*, ne scrie și ne roagă să indemnăm și noi pe acci, cari dau astfel de reprezentații, să trimită pe adresa D-Sale (*Brașov, Târgul Grăului*) câte un program, fie acesta tipărit, hectografat sau chiar scris cu mâna. — Totodată cere dl. Petrescu informații dela preoți și învățători despre piese teatrale, cari s'au jucat, având reușită frumoasă. — Noi sfătuim pe toți să trimită societății informațiile cerute.

Spionii rusești. Intre Rușii (Rutenii) din Oaliția și Bucovina umblă mulți spioni. Unii îi așază să nu asculte de autoritățile monarhiei noastre, căci în curând va veni Rusia, alții au fost prinși cu hârtii, în cari arătau starea trupelor și a fortărețelor austriace. Dintre aceștia au fost prinși niște Lipoveni din Bucovina și un director de bancă.

Demonstrație pentru monarhia noastră în Constantinopol. Într'un teatru din Constantinopol joacă o trupă de opere (teatru cu cântece) din Berlin. La reprezentațiile ei iau parte nu numai creștini, ci și o mulțime mare de Turci. Actorii au ieșit într'o scenă cu un steag negru-galbin (colorile monarhiei austro-ungare). Atunci întreg publicul s'a sculat în picioare și au început să bată în palmi în cinstea steagului.

Inebunit de frica războiului. Dintr'un tren a sărit în apropiere de Ludașpusta (între Dunăre și Tisa) un soldat. El s'a rostogolit în șanț, apoi s'a ridicat și a fugit peste câmp strigând: „S'a isprăvit cu noi, vine războiul“. O patrulă militară l-a prins și l-a dus la cazarmă. Aici s'a constatat, că îl cheamă Iuresca și e rezervist. De frica războiului a inebunit. Acum e în spital.

Bravii veterani. În România mai trăesc mulți foști soldați români, cari au luat parte la războiul din 1877/78. Aceștia au înaintat ministrului român de războiu o rugare, ca în caz de războiu să formeze un batalion împreună cu feciori dela 18 la 20 de ani. Ei cer să fie trimiși cei dintâi pe câmpul de luptă. Totodată se roagă, ca în fruntea lor să se pună Principele Carol.

Carnea de cal în București. Față de scumpirea tot mai mare a cărnii de vacă și de porc, primăria orașului București a început să pună în vânzare carne de cal, care se vinde cu 40—70 bani chilogramul. Carnea o cumpără mai ales lucrătorii străini, italieni și germani, dar sunt și Români, cari o mănâncă. Se'nțelege, că în ce privește curățenia, calul e mai curat decât porcul sau rața de pildă, numai cât carnea lui e mai dulceagă.

Scumpirea cărnii de vacă e pricinuită de lăcomia cea mare a măcelarilor, căci cu toate că vitele sunt foarte estine în România, autoritățile lasă pe jefuitorii poporului să pună prețurile cum le place. Tot așa e și cu peștele și cu pâinea.

Prea de oaie! Un Sas din Sibiu a mers într'o comună de lângă Mediaș, unde voia să cumpere mobile vechi, lucrute frumoase (mese, lăzi și altele), căci lucrurile vechi, frumoase, au preț mare. Câțiva „cuminți“ din satul acela au crezut însă, că Sasul nostru e un spion rusesc! Mai mulți dintre Sași l-au dat afară din casă, căci, ziceau unii, el umblă cu cartușe de dinamită prin buzunare și vrea să-i arunce în aier! Se'nțelege, că nimic n'a fost adevărat și oamenii și-au făcut numai spaimă de geaba.

Fiecare Român

mai de dai Doamne ar trebui să cetească în aceste zile o gazetă cum se cade, din care se afle despre marile frământări, ce se petrec în toată lumea.

Toate națiunile din Europa urmăresc cu mare atențiune desfășurarea lucrurilor în Balcani. Noi Românii, cari suntem atât de aproape de țările balcanice, nu mai încapem îndoială, că trebuie să urmărim în prima linie cele ce se petrec în jurul nostru.

Fiecare Român să-și aboneze cel puțin o gazetă românească, de unde va putea afla foarte multe. Dintre gazete, desigur că „Foaia Poporului“ este cea mai potrivită, fiindcă

„Foaia Poporului“

este

cea mai veche, mai bună și mai ieftină
foaie pentru poporul nostru.

**Aduce cele mai nouă
știri de peste tot locul**

procum și

**foarte multe chipuri
din lumea întreagă.**

Cuprinsul ei, foarte bogat și variat, este anume întocmit pentru trebuințele țărânului român.

**Numeri de probă se trimit la cerere
ori-cui gratis.**

Abonarea se poate face cu începutul
fie-cărei luni și costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru țările străine	11 „ anual

Abonații cei noi primesc în cinste
și partea romanului „Cu paloșul“, care
s'a tipărit până acum în foaie.

*Lășiți deci „Foaia Poporului“ presta
tot locul, ca astfel să o putem face și
mai bună!*

Poșta Redacției și a Administrației.

Ioan Ioan în H. Nu mai avem toți acei
numeri, dar am trimis partea cu romanul întreg.

Alexandru Gherghel în I. Pentru cartea
germană numită, adresați-vă la librăria W.
Krafft în Sibiu.

Abonatul 6225. Calendarele comandate
s'au trimis în 23 Decembrie st. n. 1912.

Dumitru Stroia, Rusia. Foia D-Tale
a venit înapoi din cauză că adresa n'ar fi destul
de limpuță. S'a oprit deci trimiterea foii până,
vom primi dela D-Ta o altă adresă mai bună.

Ioan Nistor în H. Mulțumită pentru
cele trimise și scris.

Le. Gh. în Sănmărtinul sărat. In anul
acesta n'a mai fost loc pentru alte colinde.
Poate în anul viitor vom alege ceva din cea
trimisă.

Par, Pop. În Sibiu este o școală de me-
naj românească. Adresați-vă Doamnei Maria
Corma, prezidenta Reuniunii femeilor române,
Sibiu, strada Schevis Nr. 15, de unde o să
primiți amănunțele necesare.

Lazar Călușer, în S. Nu mai trimitem
deocamdată. Dar vor mai trebui să ne mai scrii
și atunci trimitem îndată.

Dionisie Rusu. Călin'aul cu l'ere cirile
(bisericesti) nu se mai tipărește. Celalalte călin-
dare s'au trimis, numerii de probă asemenea.

Călimdarul Poporului pe 1913.

Ca în toți anii, așa și în anul acesta,
„Călimdarul Poporului“ este cel mai bun,
cel mai bogat în cuprins, cel mai frumos
și cel mai bine îngrijit dintre toate călin-
darele noastre. Despre asta se poate con-
vinge oricine, îndată ce a luat în mână a-
cest călimdar, care cuprinde

**preste 200 pagini nu-
mai literatură de cetit,**
iar la oală cu celelalte publicațiuni cu-
prinde la

350 de pagini

De altcum „Călimdarul Poporului“ și
trebuie să fie cel mai bun dintre toate.
Îndată este și cel mai vechiu călimdar
pentru poporul nostru. Doar în decursul
celor 23 de ani, decând apare, ceice îl in-
grijesc s'au orientat destul de bine, că de
ce are lipsă poporul românesc.

Dovezile sunt următoarele: „Călimda-
rul Poporului“ spune, — pe lângă insem-
narea exactă a sărbătorilor de peste an, —
cum va fi vremea în anul 1913, după că-
limdarul de 140 ani, apoi toate cele de
lipsă despre poșta, telegraf, ștampile etc.,
precum și numele tuturor bărbaților noștri,
cari stau în fruntea Conzistoarelor române
gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date
despre școlile noastre populare, despre
gimnazii, seminarii, școlile de fete, apoi
numele și locul unde se află reuniuni
culturale, reuniuni de femei, de cântări,
de meseriași, de binefacere, de agricultură,
de soțiri sătești, bănci, tipografii etc. etc.
La toate aceste reuniuni e pus și numele
conducătorilor lor. Ca un lucru bun, ce
trebuie să se afle într'un călimdar cum se
cade, se poate numi felul cum sunt aranjate

**târgurile de țară după
luni și după comune**
unde se arată pe lângă târgurile de măr-
furi și
târgurile de vite, oi, cai etc.

*Aceasta e o întocmire, ce nu se află
în nici un alt călimdar românesc, decât în
„Călimdarul Poporului“.*

Dar fiindcă noi voim a da cetitorilor,
pe lângă partea calendaristică, și alte lu-
cări frumoase și folositoare de cetit, —
dacă vom lua în mână „Călimdarul Popo-
rului“, atunci vom vedea, că în el se află

o sumedenie de învățături și povețe. Vom
aminti numai unele articole mai de seamă.

Partea literară

se începe cu: frumoasa poezie (cu 2 ilu-
strații) despre Mihaiu Viteazul „Goros-
lău“, de *Nicolae Iorga*. Urmează apoi un
interesant articol despre *Basarabia* (cu 6
ilustrații) și un *Cântec din Basarabia*.

După acest articol istoric se află po-
vestirea *Mai mare e muntea decât banii*,
de *C. Rădulescu-Codrin*, apoi frumoasa
poezie *Vis de aur de Volbură Poiană*, că-
reia îi urmează instructivele articolașe
*Sfântul Ioan Gură de aur despre creșterea
copiilor și Rugăciunea*.

Inflăcărata poezie *Ardealule țară de
jale*, de *P. Pădure* și *Din proverbele lui
Solomon* încă merită o deosebită atențiune.

Urmează apoi articolul: *Cum poți a-
junge la adânci bătrânețe*, poezia *Arhan-
ghelul de răposatul poet Dr. Ioan Borcia*,
un articol despre *Expozițiile de copii*, anec-
dota de *Speranță Boerul pe ceea lume*,
cântecul plugăresc *Până mă știu cu moșie
de Petru O. Orlășanu*, și *Cântecul oierilor
de I. U. Soricu*.

Ca ceva nou aducem în acest an

Călimdarul gospodăriei

unde se dau tot felul de povețe și sfaturi,
cum trebuie să lucre un econom harnic pe-
ste an. Acest articol intitulat „Călimdarul
gospodăriei“ se întinde pe o seamă de
pagini. Toate îndrumările sunt aranjate
după luni. Aci economul nostru află ce
trebuie să lucre de pildă în luna lui Martie
la câmp, în viie, în grădina de pomi, în
stupină etc., — tot asemenea se dau po-
vețele pentru toate cele 12 luni de peste an.

La sfârșitul acestor interesante po-
vețe se află articolul

Advocatul poporal

în care se dau foarte folositoare îndrumări
pentru oamenii noștri asupra legii despre
dreptul de proprietate, dreptul
de zălogire și cartea funduară.

După acest articol urmează o mul-
țime de

Poezii populare

din Feldru, Reteag, Măceu, Selagiu, de
pe Olt, din Căscău, Gherla, Săncel, Bănat,
Avrig, Suceag, Rodna, țara Oașului etc.
etc. De d-șoara *Maria Cunșan* încă sunt
publicate niște frumoase poezii populare
din Mărginime, de pe Câmpie etc.

Incheierea părții literare a Călimdaru-
lui o formează rubrica

Răvașul nostru

care se estinde pe vr'o 30 de pagini. Aci
ni-se spune toate lucrurile — bune și rele
— mai de seamă, ce s'au petrecut peste
an, atât la noi Români, cât și în alte țări
străine. La sfârșitul *Răvașului* — care nu
se află în nici un călimdar de-ale noastre
— se povestește pe mai multe pagini toate
întâmplările mai de căpetenie dela

Războiul din Balcani

*Asupra acestui războiu nu se află ni-
mic scris în călimdarele, ce au apărut până
acum.* Noi am amănat însă puțin scoaterea
călimdarului tocmai pentru a putea aduce
știrile mai de seamă despre războiu. Ba
în călimdar dăm

40 de ilustrațiuni dela Războiul din Balcani

între cari: Fotografia regiilor Bulgariei,
Serbiei, Greciei, Muntenegrului, Sultanul
Turciei, vederi din Constantinopol, din
Macedonia, bătaia dela Kirkilise și Adria-
nopol, aprinderea orașului bulgăresc Var-
na, prinderea soldaților turci din partea
Bulgarilor, orașele Üsküb și Adrianopol,

vederi din Salonic, Scutari, Podgorița (o-
rașe unde s'au dat lupte mari). În alte chi-
puri ni-se arată cum sunt îmbrăcați sol-
dații turci, bulgari, sârbi, greci și munte-
negrini. Afară de aceste ilustrații se mai
află în călimdar încă

alte 28 de ilustrațiuni

cu vederi din Basarabia, fotografiile răpo-
saților Dr. Lemeni, Ioan cav. de Pușcariu,
Dr. I. Borcia, bustul lui Barițiu, fotogra-
fia lui și casa unde s'a născut, apoi niște
frumoase fotografii dela expoziția de copii
din Rășinari, a dlor Prea Sfinția Sa epis-
copul Cristea, marele mecenat Stroescu,
Octavian Goga și Victor Tordășianu și
alții, cari au luat parte la aceasta expoziție.

Prețul unui exemplar 40 bani, iar
pentru trimiterea pe poșta 5 bani deo-
sebit.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare
și le plătește înainte cu câte 40 bani bu-
cata, mai capătă două călimdare pe dea-
supra și se trimit toate acasă plătite de
poșta.

Acei care cumpără 25—50 exemplare
le capătă cu 28 bani, dela 50 bucăți în
sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plă-
tească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna
înainte de aceia, cari voesc să capete că-
limdare cu aceste prețuri atât de ieftine.
Numai comande dela 30 exemplare în
sus se trimit și cu rambursă, adică să
se plătească la scoaterea dela poșta. Mai
puțin de 30 exemplare nu se pot trimite
neplătite înainte, din cauză că atunci vine
prea scumpă poșta. — Călimdare nevân-
dute se primesc înapoi până la 15 Fe-
bruarie n. 1913. Dar trebuiesc trimise plă-
tite de poșta, care nu se poate detrage
din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călimdare
să se adreseze la administrația „Foi Popo-
rului“. La acci revânzători, cari suat
oameni de încredere, dăm călimdare și ca
să le plătească după ce le vor vinde, nu-
mai cât atunci nu e rabatul chiar așa de
mare. Pe lângă plățirea după vânzare,
dăm călimdarul: cu 28 bani acelora cari
comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu
30 bani acelora cari comandă mai pu-
ține de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și
poșta, fiindcă pachetul se trimite neplăt.

Într'un pachet de 5 chilo întră 30 bu-
căți. Pentru pachete dela 1 chilo până la
5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot
atât a trimite un pachet de un chilo sau
de cinci). Iar dacă călimdarele se plătesc
numai la scoaterea dela poșta, atunci costă
un pachet dela 1—5 chilo 84 bani.

Toți ceice comandă călimdare, sunt ru-
gați a ceti bine aceste condiții de vânzare.
Îndeosebi ne adresăm acelora, cari comandă
câte 4—5 călimdare, pe cari să le plătească
când scot pachetul dela poșta. Așa ceva
nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta.
De aceea să se trimită banii înainte.

Călimdarul Minervei.

„Călimdarul Minervei“ pe anul 1913
a apărut. Ca în toți anii, așa și acum, e
frumos ilustrat și redactat cu îngrijire, a-
vând un cuprins bogat și variat. Prețul
cor. 1.25, iar 10 bani porto deosebit. De
vânzare la Librăria „Foi Poporului“.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Haine pentru domni și băieți

costume pentru copii, pardesiuri și mărfuri de blănișii în cea mai bună calitate și cel mai bun și în fașon recomandată. pe lângă prețuri foarte reduse.

Eduard Elias

Sibiu, Piața-mică Nr. 13.

Două moși

stăruie pe Câmpie, în jurul Murăș-Oșorheiului, sunt de dat în arândă. O moșie de 500 jugare cadastrale, iar cealaltă de 1700 jugare. Prețul de arândă 28 c. r. pe un jugăr anual. Moșiile se pot lua în arândă fiecărui singură sau eventual și amândouă la o altă. Doritorii să se adreseze la Mandl Vilmos în Murăș-Oșorhei (Marosvásárhely). 5-

Beutură excelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervozitate, reconvalescență.

Influențează producerea sângelui, întărind mușchii și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3.50, una mică Cor. 2.—. Se capătă în toate notecelo.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,

apotecar în Sibiu. 501 7.

PRIMUL ATELIER DE MAȘINI în OCNA-SIBIULUI

Aducem la cunoștință onoratului public, că ne-am mărit atelierul nostru de mașini, în care primim și executăm tot felul de **mașini speciale și agricole.** Anume: **motoare, mori, garnituri de îmblățit,** precum și **apaducturi, instalațiuni de lumină electrică, construcțiuni de fer** pentru **edificii,** cu prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima:

BUZDUGHINĂ și STANCIU

Ocna-Sibiului, Sospatak utca 6.

472 25 -

Atelier de curelărie, șelărie și coterărie

ORENDT G. & FEIRI W.

(odinioară Societatea curelarilor.)

Strada Cisnădiei 45. SIBIU. Heltauergasse 45.

Magazin bogat în articole pentru căroșat, călărit, vânat, sport și voiaj, poclăzi și procovășuri, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzoab) permanent în deposit. 62 64-

Toate articolele din branșele numite și reparatura lor se execută prompt și leștin.

Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comande prin postă se efectuează prompt și conștientios.

Mare deposit de hamuri pentru cai dela soiurile cele mai leștine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și cofere de călătorie.

Inocratia

numai atunci au valoare mare, dacă să răspundesc pretutindena, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă în decembrie inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comanda să primesc la administrația FOAIEI POPORULUI

Auleo!

La Tuse, răgușală și Introcarnare ajută sigur și repede

Trăiască

Afurielita de tusa mă înecă.

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofța de mănăcaro

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fil.

Pastilele lui Egger mă scapără iute.

În Sibiu să poate căpăta la apotecelo:

Guido Fabritius, I. C. Molnár, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummeler Karl Pissel, Alber Zink.

În Sebeșul-săsesc la apotecelo Stefan Heitz, I. C. Reichard și Walter Metz.

741 15-26

Ludovic Ferencz,

PRODUCATOR DE BĂRBAȚI

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile 724 103

scăta chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, și haine de seară, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită nouă stoffe de stoffe pentru pardesiuri și cămăși, cari se află totdeauna în depozit.

Asupra rețențelor confectionate la atelierul meu, vi permit a atrage deosebită atențiune. În cazuri de urgență confectionez ul. — Ind comanda de haine în timp de 24 ore. — Alături pentru voluntari, cu tot felul de articli de uniformă, după rețențele croștura cea mai nouă.

Mare atentiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de **motoare** dela **prima fabrică**, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de treerat** din renumita **fabrică Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din **Beocin, Traverse, Trestie, Carton cătrănit** pentru învălț, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, presum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientios.

Feriți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci.

581 33 -

Se caută

merjeră inteligentă și activă, care se cunoaște perfectă în buclăria fină și stie să lucreze cu mașina. Angajament anual. — Informații se pot afla la administrația „Foi Pop.”. Pentru răspuns a se adăuga o marcă postală.
Tot în aceeași familie se primește și o fată în casă, care are deja praxă, e de bună ordine și curățene. 814 2-2

Pământ de arat și fânat

sitat în apropiere d. Sibiu, mai multe parcele în mărime de vro 6—7 jugăre, e de vânzare. Preț 2 coroane pe un stâncin pătrat. Amănunte se pot afla la administrația foii. 541 3-3

Caut o servitoare

mai în etate și cu purtare bună, care să se priceapă și la fert, pe lângă s'mbrie convenabilă. A se adresa la **Ioan Muntean**, paroh în **Velț** (Velcz, u, p. Băsna).

500 Coroane

plătite celui ce ar mai căpăta vre-o dată durere de dinți ori îl va miresi gura după ce va folosi un deodorant al lui Bartilla, o sticlă cu 80 fl. R. Bartilla-Winkler Vienna 10 I. Sommergasse I. In Sibiu: în farmaciile: la Piața mare 10; la Piața mică 27; strada Cienădiei 59; ulița Turmului (Sogzasse); ulița Desei 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușterioi; str. Cienădiei. In Bistrița: farmacia lui Herbert. In Oradea: farmacia Ledorlizer; Sighișoara: farmacia lui Liger.

Se se ceară praf de dinți aprisat apa de dinți al lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. In locurile unde nu s' poate căpăta, trimite scrisoale cu 5 cor. 80 fl. franco. 630 9-

Fabrica de săpun și lumini

Mănată cu abur a lui **Inflințată la 1848.**

Meltzer in Sibiu

Prăvălie și magazin în strada Gușterioi Filino: Piața mică și strada Cienădiei recomandă bine cunoscutelo sale fabricate, indeosebi

Lumini de stearină și ceară

pentru biserici și înmormântări. Săpunuri foarte bune și ieftine.

Tot felul de săpunuri pentru toaletă. Revanzătorii primesc rabat mare. La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderale prețuri. Oferte și prețuri-curente se trimit la cerere gratis și franco.

RETHY BEIA APOTHEKER
BONBONS
BEIETE
BEVESCABE
PREIS 60 Heller.

uscii, răgușelei și cataractelor au efect mai bun
-64-6

Boanele Pemete
ale lui Réthy.

părare să fim atenți și să cerem boane de-ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.
-60 bani. O cutie mare 1 Coroană.
peșm anual bomboane Pemete-ale lui RETHY

Prima neguțătorie mare de vinuri

Ludwig Fronius

SIBIU, Pivnița „Mönchhof“.

Fabrică de licheruri și ferbătorie de rachiuri.
Mare neguțătorie de rachiuri de Drojdii, Trevere și Prune.

Specialități: Țuică veritabilă, fierbere proprie și Romuri Iamaica direct importate.

Tot felul de tipărituri moderne

execută ieftin, grabnic și conștient

„Tipografia Poporului“

SIBIU

strada Măcelarilor Nr. 12.

Ilustrate de Crăciun și Anul-Nou

precum și

DIFERITE ILUSTRATE FRUMOASE

în mare alegere și cu diferite prețuri.

TOT FELUL de BILETE de VIZITĂ

în cel mai modern stil.

HARTIE de EPISTOLE

în diferite prețuri și calități.

BILETE de CUNUNIE

dela cele mai simple până la cele mai fine.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr. 188.

Postparcassa Ung. 29,249.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de Institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**

directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toste aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările s' pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni s' dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE” dă informațiuni gratuite în ori-ce afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați s' se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”

Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”.

De vânzare

se află o păreche de iepi, culoare cafeniu închis de înălțime 156 cm. și un mânz tinăr. Totodată două părechi de hamuri și un cărucior ușor. Adresa la administrația „Foi Poporului“ 827 3-3

MILIOANE
fo'osesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flegmel, ca-
tarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** „Trei brazi“
6100 atestată dela medici și privași,
înțarite prin notarul public, garan-
tează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.
1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.
Se capătă în toate apotecele, drogueriile și
prăvăliile de coloniale mai de înainte.

Mare asortiment de Crăciun.

Vânzare ocazională

de mătasuri, postavuri, barche-
turi, lingerie și diferite stoffe de

Bluse și Haine

Prețurile cele mai ieftine!

Magazin de modă pentru
dame și bărbați

Rudolf Trentina

Sibiu, Strada Cisnădiei Nr. 25.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

Există — dar în numărul a. crâșt că în vremea de azi e blătore la ochi mulțimea oamenilor, a căror sânge și sucuri trupești sunt atruși și cari în urma ușurinței din tinere și prin deprinderi rele și-au adunat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări logozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei de azi, binevoitoare, sfaturi și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva cărui osmenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în dejuns încă a destăinui aceste necazuri ori și noi, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștient, care știe să dea asupra vetei sfaturi bune sexuale și care e curat și morborilor ce deja evenă a există atunci apoi va înocă existența boalelor secrete.

De o chemare stăt de măreșă și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-kört 18), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) desleșiri asupra vetei sexuale unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului să curăț, nervii să întăresc, tot organismul să se elibereze de materiile de boală, chimurile sufletești să se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare chiar și casurile cele mai negleșite, ranele sifilitice boale de țevă, beșici, nervi și sira spinării, Incepăturile de confuzie a minții, urmările onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămăturile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea ce privește cura, de părtărea nu este predecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit — ase discret prin scrisoare (în epistolă și de ajunsfoarte altăura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecăruia. Institutul se îngrășe și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) 780 11—
Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.
Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta IV., Muzeum-kört Nr. 18.

La „Croitoria Universală“

I. PETRĂSCU

Strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. Strada Cisnădiei Nr. 84
Telefon Nr. 172.

Premiat:
Expoziția internațională de modă
Paris 1911
Grand Prix și medalia de aur.

Premiat:
Expoziția universală
Roma 1911
Grand Premio și medalia

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința on public, că în atelierul meu de primul rang, unde sunt la 20 de lucrători, primesc și execut tot felul de haine civile cât și militare.

Pentru sezonul de toamnă și iarnă tocmai acum sosit o mare alegere de stoffe engleze și indigene. Cu gust și după ultima modă, garantând pentru ori ce

Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate.
Sprijiniți industria română!

OCAZIUNE MARE DE CRĂCIUN

la

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie“

Sibiu, strada Onnei Nr. 7

pe lângă prețuri ieftine.

Orice păpuși cu prețuri de reclamă la Crăciun de acum înainte până la 10 Ianuarie 1912

Prețurile:

Ghete pentru copii Chevreux și Box sau Kalv, mărimea 20-22	26-28
Ghete pentru copii	29-34
Ghete pentru băieți	35-39
Păpuși de jumătate pentru dame Chevreux și Box sau Kalv	
Ghete înalte pentru dame	
Ghete de lucru pentru domni, tari, execuție la Kalv sau piele de vichia	
Ghete pentru domni cu gumă sau băieri, la Chevreux sau Box	
Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal	
Ghete pentru domni Kobrak	
Ghete pentru domni Oslaria	
Ghete pentru domni, formă americană	
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băieri	
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile	

Mare alegere în cisme pentru copii și domni

Camuși

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroașe.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

În duminică și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejar

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate. 724 86—

Oș berea noastră e foarte cunoscută și se poate vedea și da acolo, că cu părătorii se înmănesc mereu.

De arădat. 852 3-3

comuna Păuca comitatul Alba-Inferior
dă în arădat o moșie de circa
jughere catastrale. (Cu aceasta moșie stă
și o licență de cărcimă. Informa-
ții detaliate să pot căpăta la Doamna
sinefta Dordea în Păuca (Pokafalva).

Lemni pentru clădiri!

Parchete de stejar de
mul rang și bine uscate, foarte cantitate, aduse
de la fabrica de parchete **Teuschloss**
asiez în **Slavonia**, precum și
alul de scânduri de brad,
apte, lași și alte lemne
pentru clădiri cu cele mai ieftine
și recomandă și lizează 498 40 -

Glanz, Szántó & Macelariu
magazin de lemn de lucru
Strada Rîulu (Flussgasse) Nr. 6

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt
citate de mii de persoane de pretutindena
din toate țările și din toate cercurile sociale.
Sunt inteligente cât și populare.

De aceea „Foaia Poporului” este cel
mai potrivit organ pentru publicarea a tot
felul de inserate: pentru ocuparea sau căm-
tărea unui post, apoi pentru vânzări, arădatări,
cumpărări, deschideri de prăvălii și alte in-
stituții, com și nuntarea a tot felul de
mărfuri și articli cu adrese persoanelor
sau adrese sau în familie. — Informații au-
torizate se pot obține cu plăcere la

Renum universal

are cunoscutul buzunar marca „St.
rena”, 14 cor. aur american dou-
ble, anker-remontor ce merge 30
de ore. Prin cumpărarea întregii
producții din această clasă, mă
aflu singur în poziție a putea
cumpăra pentru prețul grosav de ieftin de 4 cor.
Și bani acest clas, care poartă un mehanism
elvețian, astfel că nici și se poate doborâ
cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru
regulat garantez 5 ani!

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucați 9 cor.
Mai departe oferez un clas Gloria, de
ntre buzunar, cu 8 cor. 60 bani. La
se se alătură în clasă un lanț ele-
Nu o nici un risic Schimbarea o per-
se dau banii înapoi. Trimiterea cu
721 8-4
S. Kohane, export de clasuri
Krakau, Sebastiańska Nr. 15.

Institutul de asigurare
„TRANSSYLVANIA”

Strada Cisnădiei 5. **SIBIU** Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recu-
noscute de cele mai estine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesional și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii
deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a
capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul mi-
litar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu
restituire de 30% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1911	K 525,798-23	Șirarea asigurărilor cu foc K 127-763,744- efârșitul anului 1911 (viață „ 10,951,322- Fonduri de intemeiere și de rezervă	2,520,492-
Capitale asigurate pe viață achitate	5,16,538-36		

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice
informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile

Prsoane versate în acuziții, și au legături în cercuri bune, se primesc în servi-
ciul institutului în condiții favorabile. 767 14-

Nu-i recomandă, — ci e fapt

că focare sau propriu numai în

Warenhäuser Rumberger

să facă cum 791 16-

**Haine pentru domni, cămăși, căieți, fete
și copii**

**bluse, rochii, jupoane, nă
și costume pentru dame.**

**Mare alegerei
Prețuri fără con-
curență!**

**Cel lma mare de-
pozit de blănării!**

Strada Cisnădiei. Palatul comandei de corp.

Frații Gömöri

Magazin dela fabrică
pentru mașini economice

* **Budapesta**, IX., Borșoa-
tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătorii de fier **K. & R. Jezek in Blansko.**

Mașinile de înlătit cu motor, insta-
lările de mori și mașinile de sămănat,
pe cari le-au liferat firma **FRATII GÖ-
MÖRI** sunt bine primite în toată țara, de
aceea ne recomandăm onorațiilor economi.

Garnituri de înlătit cu motor! dis-
tinsse cu numeroase premii prime, liferăm
pe lângă deplină garanție și condiții avan-
tagioase de plată. Pentru instruirea la
purtarea mașinilor de înlătit trimitem
gratis un monteurla fața locului.

1 mașinile de sămănat, con-
e, cu aparat de săpat și sămă-
uz, sistemul cel mai nou, care
e întru toate cel mai bun și cel
cel mai ieftin.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalări com-
plete pentru țiglarii, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.
Cumpărători serioși, cari se interesează cumpărătorii cușă proviziunea agentului, personal pe spesele noastre, prin ceece
de mașinile noastre, îi cercetăm și acasă ajung deci mai ieftin în posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

De vânzare.

În Viștea-inferioară (comitatul Făgăraș) este de vânzare **o casă** constătătoare din 3 odăi pentru locuit și o a patra odaie pentru **cozrigărie**, unde se află cuptor și toate cele de lipsă. Vânzarea se face din cauze familiare, poziția e foarte bună. De casă se mai ține un grajd pentru vite, un șopron lung, pivniță, fântână, cotețe și grădină pentru legumi. Prețul de vânzare peste tot 2300 coroane. Doritorii să se adreseze la proprietarul Nicolae Moldovan, măestru frânzelar, Viștea-inferioară (Alsóvist, Fogaras m.) 631 6-7

Nu uita

simate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări, ficute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că desp e lucru ile comandate sau cumpărate al cetit în inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D Ta la răspândirea și lăjirea foii noastre, iar pe altă parte vei fi servit de grabă, fără ce aceasta să te coste ceva mai mult.

Căsătorie.

Un tinăr prezentabil, în etate de 26 ani, bun meseriaș, dar poate ocupa post și ca diurnist, din familie bună și cu caracter bun, dorește căsătoria unei fete simpatice, cu educație bună și cerea zestre. A se scrie sub „Discretul“ în administrația acestui ziar, alăturându se și fotografia, care se va trimite respectivelui tânăr. Acupra scrierilor și fotografiilor se va păstra cea mai mare discreție.

Onorate Domnule!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, deja din anul 1910 începând am deschis în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Dați ori ce informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Dați informații relativ la petițiile înaintate la diferitele ministere și la alte oficii publice. Dați informații în chestii de liceate. Urmițez rezolvirea petițiilor. Vădesez și amorescu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Cu drag îi conducătorii Budapesta pe aceia, cari vor să vadă frumusețile orașului, ori cu afaceri principale.

Cumpără pe bani gata

tot felul de galite, ouă, miei, porci, oi, viței, vite mari, p. roși, lăi, pieci, iepuri, — mai departe mere, pere, nuci, prune, miero de stup, ceară, fasoli cartofi, ciuperci, vază, vin, rachiu, fân, mohor, lemne; pădări; miji.

Dacă îmi trimiteți adresa

hucuros Vă trimit în săptămână un „Avis săptămânal de prețurile diferitelor mărfuri din Budapesta.

Esoperez

dela băncile cele mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare cu procente mici.

Vă fac atent

că în interesul DV. este, dacă în orice cauză Vă adresați mie. Dați veniți la Budapesta, să veniți la mine, căci eu Vă recomand advocați buni, măști veniți. Vă conduc pe la fabrici să Vă alegeți mașine, motzare, mori, ferestrele umpe, automobile etc. Grijesc ca să nu fiți înșelați. Fiind de față, cu vartora la un contractului, nu las ca contractul să conțină altceva, decât ceea ce am hotărât și am înțeles. Zilnic primesc plânguri dela țărani români, cari cumpărând măști prin agenți străini, au fost înșelați înscălinind contracte a căror conținut nu l-au cunoscut neștiind țărani români ungurește.

Planul meu este ca, conducând pe românul nostru la fabrici și la agenturi de mașine, drept din mâna primă să și cumpere cele trebuincioase, și să îl scutesc de plataniile ag-nților și să îl scap de prozece. — Vă ofer serviciul meu cinstit și românesc pentru o taxă mică. Pentru răspuns să îmi alăturați o marcă postala.

Cu stimă:

L. CLARIU, Budapesta, II., Tâmpa 10. 11. 13.

În Buda. lângă podul „M. ...“

Cel mai vechiu și cel mai mare institut financiar românesc din America și Anglia

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII ÎN SIBIU

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole, Lugoj, Mediaș și Mureșoșarheiu

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-mare și Șeica-mare

Capital societar

Fonduri de rezervă și penziuni : : : : : K 6,000.000

Portofel de cambii . . . K 17,700.000

Imprumuturi hipotecare „ 12,400.400

Depuneri spre fructificare K 24,500.000

Scrisuri fonciare în circulaț. „ 10,000.000

Primește depuneri cu **5-5¹/₂%** spre fructificare după terminul de abzicere, plătind înșși darea de intere

execută ASEMĂNĂRI DE BANI LA AMERICA și îngrijește încassările ceas și asignațiuni asupra oricărei pieți, mijlocește tot felul de afaceri le banc.

Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

DIRECȚIUNEA.